

Kronika 1995

Město Úvaly, Středočeský kraj

retrospektivní zápis podle materiálů shromážděných kronikářem Jiřím Schneiderem v roce 1997 a z podkladů dřívějšího kronikáře Dr. Sedlmajera. Shromážděné materiály a informace z archivu městských kronik a měsíčníku Života Úval zapsala a doplnila roku 2019 Mgr. Alena Janurová—
správce archivu městských kronik.

Záznamy J. Schneidera jsou ponechány v původním znění, *zařazeny do kapitol a nové, doplňující informace, jsou psány kurzívou.*

Kronikářský zápis retrospektivní, pořízený v roce 2019, má 53 stran, tj. slovy padesát tři.

Schválen dne

Podpis pověřeného sestavením

Podpis starosty města Úvaly

Obsah

Kronika 1995	1
Kronikář Jiří Schneider	4
I. Události z domova i ze světa - výběr	4
Probíhající události	5
Míra nezaměstnanosti v ČR je 4 %	5
II. Orgány městské správy	5
Starosta	5
Zastupitelstvo města Úvaly	5
Komise	6
Zástupci Úval ve vyšších orgánech státní správy	7
Veřejná zasedání městského zastupitelstva	7
Městský úřad	9
Finanční odbor	10
Odbor správy majetku	11
Živnostenský úřad MěÚ Úvaly – činnost	11
Sociální péče MěÚ – zpráva	11
Státní dávky podle nové právní úpravy	11
SPOZ – sbor pro občanské záležitosti	12
Nový důchodový zákon od ledna 1996	12
Chodníky	12
Růst nájemného	12
Odpady	12
Život ve městě	13
II. Hospodaření města – rozpočet, život ve městě	14
Rozpočet 1995	14
Územní plán	15
Vít – Potraviny	15
Investice - Rekonstruovaný most	16
Nález pamětního spisu	16
Čistírna odpadních vod I. stavba a II. tlakového pásma měst. vodovodu,	18
Vodovod Úvaly – II. tlakové pásmo, zásobování pitnou vodou	19
III. Doprava, podnikání, obchod, služby, zdravotnictví	19
Okresní hospodářská komora	19
Doprava	19
Železnice	20
Zdravotnictví	20
Plynofikace	20
Ozdravění ovzduší města	20
Vodovody a kanalizace	21

Pohřebnictví	21
Podnikání	21
IV. Politický a kulturní vývoj, školství	23
Kultura ve městě	23
Výročí	27
Zachráníme sochu Arnošta z Pardubic?	28
Školství	28
Spolky	35
V. Životní prostředí	42
Příroda	42
Obnova lipové aleje	42
Opatření proti bakteriální spále růžovitých	42
Vakcinace lišek proti vzteklině	42
Odchyt volně pobíhajících psů	42
Počasí	42
VI. Obyvatelstvo	42
VII. Různé	43
Starosta v USA	43
Diskuse občanů	43
Šikana	43
Zajímavosti	43
Napsali o nás v médiích	44
Plné znění zpráv	45
Šampionem pražské výstavy víno z Bzence	46
Rozfofroval zboží za víc než 4 milióny a neplatil	47
Miliónový podvodník dostal šest let	47
Od zítřka se v Praze rozšíří integrovaný dopravní systém	48
Úvalská benzínka byla přepadena	48
Oskar za mimořádný výkon	49
Některé pražské části ode dneška bez vody	49
Po střetu gangů první zatčení	49
Dvě protitankové střely zasáhly vilu v Úvalech	50
Vila v Úvalech u Prahy zasažena protitankovými střelami	51
Desetiletí chlapi našli v Úvalech ostré ruční granáty	51
Majitel ostřelovaného domu z Úval je stíhán kvůli držení zbraní	51
Dodatek	52
Zkratky	53
Úvod	

Kronikář Jiří Schneider

Narodil se v roce 1975. Zpracoval písemné podklady po Dr. Sedlmajerovi do kusých konceptů kronik za roky 1995, 1996, 1997.

Shromážděné podklady nikdy nedopracoval do tvaru zápisu kroniky. Byl kronikářem pouhý rok 1997, v té době studoval.

I. Události z domova i ze světa - výběr

Úvaly se nacházejí ve druhém volebním období po sametové revoluci a dva roky po rozdělení republiky na dva samostatné státy – Česko a Slovensko.

Cílem zvolených představitelů města v konci roku 1994 je i nadále vytváření co nejlepších životních podmínek pro občany Úval.

Následující události mohly ovlivnit život občanů v České republice, potažmo i v Úvalech. (Informace jsou převzaty z encyklopedie Wikipedie v nezměněném znění, autorka retrospektivního záznamu neověřovala jejich pravost).

21. května – Papež Jan Pavel II. během své návštěvy v Olomouci svatořečil Jana Sarkandra a Zdislavu z Lemberka.

26. května – Při požáru hotelu Olympik v Praze zemřelo 8 lidí.

24. června – Při železniční nehodě u Krouny na Chrudimsku zahynulo 19 lidí.

5. srpna – Koncert skupiny Rolling Stones na pražském strahovském stadionu přilákal více než 130 tisíc diváků. Tento rekord v návštěvnosti rockového koncertu dosud v českých zemích nebyl překonán.

Nové územněsprávní členění města Prahy.

Česká koruna se stala směnitelnou podle článku VIII. Dohod Mezinárodního měnového fondu.

Zpoplatněno používání dálnic a rychlostních silnic.

Česko vstoupilo do Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.

17. ledna – Při zemětřesení o síle 7,2 stupně v japonském Kóbe zahynulo 6 434 lidí.

20. března – Při útoku sarinem sektou Óm šinrikjó zahynulo v tokijském metru 12 lidí a 4 000 jich bylo zraněno.

11. července – Během války v Bosně a Hercegovině byl zahájen Srebrenický masakr, při kterém v následujících 11 dnech Vojska Republiky srbské povraždila asi 8 373 civilních Bosňáků.

4.–7. srpna – Chorvatská armáda provedla operaci Bouře na území separatistické Republiky Srbská Krajina a území opustilo 150 000–200 000 Srbů.

24. srpna – Společnost Microsoft uvedla na trh operační systém Windows 95.

30. srpna –20. září – Severoatlantická aliance provedla vzdušnou operaci Rozhodná síla proti vojskům Republiky srbské na území Bosny a Hercegoviny.

14. prosince – V Paříži podepsali Slobodan Milošević, Alija Izetbegović a Franjo Tuđman Daytonskou dohodu, která ukončila válku v Bosně a Hercegovině.

Bosna a Hercegovina vyhlásila nezávislost.

Probíhající události

- *Občanská válka v Kolumbii (1964–2016)*
- *Druhá súdánská občanská válka (1983–2005)*
- *Občanská válka na Srí Lance(1983–2009)*
- *Gruzínsko-abchazský konflikt (od 1989)*
- *Chorvatská válka za nezávislost (1991–1995)*
- *Občanská válka v Somálsku (od 1991)*
- *Válka v Bosně a Hercegovině (1992–1995)*
- *Obléhání Sarajeva (1992–1996)*
- *Občanská válka v Tádžikistánu (1992–1997)*
- *Pomocná mise OSN pro Rwandu (1993–1996)*
- *První čečenská válka (1994–1996)*

Míra nezaměstnanosti v ČR je 4 %

II. Orgány městské správy

Starosta

Starostou byl i v letošním roce Ing. Ivan Černý, zvolený v listopadu r. 1994.

Zastupitelstvo města Úvaly

Rada města zahájila rok 1995 v tomto složení:

Ing. Ivan Černý, Ing. Václava Baumannová, Jana Pospíšilová, Martin Hlávka a Ing. Josef Horák.

Na 2. veřejném zasedání zastupitelstva města odvolala Rada tajemníka Jiřího Křelinu a vyhlásila výběrové řízení na funkci tajemníka Městského úřadu Úvaly, bližší podmínky po 20.2.1995 v podatelně, uzávěrka přihlášek 20.3.1995 (též v ŽÚ 3/1995).

Městské zastupitelstvo mělo dle výsledků voleb tyto členy (pořadí dle umístění ve volbách): Jana Pospíšilová, Ing. Ivan Černý, Martin Hlávka, Ing. Josef Horák, Ing. Bohuslav Prokůpek, Radovan Skřivan, Ing. Václava Baumannová, Jan Král, Miloslav Kolařík, Ing. Jan Pergler, Vladimír Šelíř, Jitka Vyskočilová, Ing. Miloslav Breda, Ing. Jan Černý a František Lajtner.

Městské zastupitelstvo je nadále patnáctičlenné, starosta a zástupce jsou automaticky členy rady. Složilo slib na prvním zasedání 1.12.1994 a zvolilo starostu.

Z Městského zastupitelstva odstoupili během roku Ing. Jan Černý a Ing. Miloslav Breda a na jejich místo byli podle výsledků voleb na VZMZ 11. července 1995 prohlášeni za náhradníky Ing. Miloslav Vlasák a Václav Srb. 6. prosince složil na VZMZ slib Roman Kroutil, jmenovaný na základě výsledků voleb na místo odstoupujícího Ing. Bohuslava Prokůpka. Jana Pospíšilová se ze zdravotních důvodů vzdala funkce člena Rady MZ. Její nástupce nebyl zvolen na první pokus na VZMZ 11. prosince 1995, ale až 5. března příštího roku. *(Na uvolněné místo člena MR byl tajnou volbou, poměrem hlasů 9 pro - 2 prázdné hlasovací lístky - 3 proti, zvolen na VZMZ dne 5. března 1996 pan Radovan Skřivan – pozn. Janurová 2019)*

Jako poradní orgán MZ byly ustaveny následující komise (předseda na 1. místě):

Komise

Finanční komise: Ing. Jitka Vyskočilová, Ing. Ivan Černý, Helena Lišková, Ing. Jana Čiháková, Josef Mašín, Jiřina Šamanová, Marta Štichová;

Kontrolní komise: Ing. Václava Baumannová, František Lajtner, Danuše Pajasová, Ing. Jan Černý, PhDr. Struska, Ing. Miloslav Vlasák;

Komise výstavby, dopravy a životního prostředí: Ing. Josef Horák, Ing. Miroslav Moravec, Ing. Jan Pergler, Roman Kroutil, Jan Král, Petr Kučera, Václav Srb;

Komise školská: Jana Pospíšilová, Marie Schneiderová, Jana Tůmová, František Smolík, Eva Bubáková, Ing. Zdeňka Havránková, Alena Horáková, Jiří Schneider, Ing. Jan Pergler, Radovan Skřivan, Josef Vrba;

Komise podnikatelská: Vladimír Šelíř, Martin Hlávka;

Komise bytová a sociální: Ing. Miloslav Breda, Josef Vrba, Petr Kočárník, Marie Frýdmanová;

Komise pořádková: Ing. Bohuslav Prokůpek, Ing. Miloslav Breda, Petr Žilák, Miloslav Kolařík;

Přestupková komise: Jiří Křelina, vystřídán JUDr. V. Kyralem, Jaroslava Krobová, Marie Frýdmanová, Ilona Reicheltová, Hana Žatečková, Miloslav Kolařík, JUDr. Svoboda.

Zástupci Úval ve vyšších orgánech státní správy

MZ zvolilo 13. února 1995 na veřejném zasedání paní Helenu Uchytílovou (nar. 1935) do funkce přisedící Krajského soudu a paní Janu Tůmovou (nar. 1950) do funkce přisedící Okresního soudu Praha-východ. Do Okresní školské rady Praha-východ byli zvoleni paní Jindra Ženatá (nar. 1945), paní Jiřina Šamanová (nar. 1961) a pan František Smolík (nar. 1941).

Veřejná zasedání městského zastupitelstva

V Životě Úval nebyl uveřejněn přehled jednotlivých veřejných zasedání městského zastupitelstva, ani nebylo sděleno, jako v předchozím roce, kde se zasedání konala. Doplnuji informaci podle článků ze ŽÚ se stručným výtahem obsahu jednání VZMZ.

Ustavující zasedání VZMZ po volbách se konalo 1.12.1994, kde byl volen starosta a členové Rady MZ. Usnesením č.5/94 RMZ rozhodla o ukončení provozu Kina Úvaly, a že do 15.2.1995 musí být objekt vystěhován. RMZ rozhodla o režimu dodržování úředních hodin MěÚ v úterý a čtvrtek z důvodů nedostatečného obsazení odboru výstavby, dopravy a životního prostředí. MěÚ se rozhodl ve snaze pomoci v informovanosti a usnadnění orientace veřejnosti vydat plán města barevně ve formě A2 skládačky a vybízí podnikatele k reklamě.

2. VZMZ 13.2.1995 v hotelu Sport, kde kromě jiného schválilo Jednací řád MZ; vyhlášku o Řádu pohřebišť; návrh RMZ na příspěvek 9 000 Kč od občana na nemovitost na výstavbu plynových řadů; účast města ve Svazu měst a obcí ČR. Řešily se také opakované výpadky proudu a nedostatečný příkon v Úvalech se Středočeskou energetickou a.s. a zajištění bezpečnosti světelné křižovatky na Slovany. (ŽÚ 3/1995)

3. VZMZ 23.3.1995 (ŽÚ 5/1995), kde byl schválen: rozpočet na rok 1995; příspěvky organizací; odprodej pozemků; doplnění jednacího řádu o bod 14 – dotazy, na které nelze odpovědět hned, budou nadiktovány do zápisu a Rada MZ do 30 dnů odpoví tazateli. Byl vysloven souhlas s obnovou lipové aleje v ulici Pražská.

4. VZMZ konané 11.7.1995 v hotelu Sport (ač pozvánka v ŽÚ 7/1995 byla na 3. července) proběhlo ve zmíněném termínu za přítomnosti 12 zastupitelů. Za odstoupivší Ing. J. Černého a Ing. M. Bredy (jmenován tajemníkem) složili slib náhradníci Ing. Miloslav Vlasák a Václav Srb. Projednávaly se prodeje, pronájmy a výkupy pozemků, změny v rozpočtu, změny ve vyhlášce o místních poplatcích (9/94 vypustit odstavec 3c v § 2); byly podány informace o územní plánu a řešily se připomínky a podněty členů zastupitelstva a občanů. Rada MZ se přiklonila k návrhu zřízení místní policie, proběhne výběrové řízení na 2-3 místní policisty, kteří budou věnovat pozornost veřejnému pořádku, skládkám a parkování automobilů. Byla uzavřena dohoda o výkonu správcovství na objekt (nebyl dosud privatizován) zdravotního střediska. Podrobně o průběhu zasedání informuje ŽÚ 8/1995.

V ŽÚ 7/1995 vyhláší Město Úvaly a Rada MZ výběrové řízení na funkci strážníka – pracovníka obecní policie (poznámka Janurová 2019 – nevysvětleno kde bude sídlit a v jakém vztahu bude k Policii ČR, bude-li Městská policie či Obecní???) Teprve od 1.9.2014 zahajuje činnost Městská policie Úvaly).

Byl zakoupen objekt čp.95, který by měl stačit pro potřeby MěÚ. Odsouhlasen návrh odkoupit pozemek u čp.18 se záměrem výstavby svatební síně a prostor městské knihovny (pozn. Janurová 2019 – stavba neuskutečněna).

Občané upozorňovali: na znečišťování vozovky na nám. Svobody při výstavbě inženýrských sítí (MZ nevyklučuje další navážení zeminy); chybí elektroléčba na zdravotním středisku; je zanedbaná údržba v dolní části náměstí Arnošta z Pardubic, dešťová voda špatně odtéká a znehodnocuje stavby.

5. VZMZ (ŽÚ 11/1995) hotel Sport – 9.10.1995; jednalo se zejména o splátkách půjčky poskytnuté Českou spořitelnou tělovýchovné jednotě Sokol, o neposkytnuté dotaci na zateplení objektu MŠ III. Kollárova, o dobře zajištěném provozu koupaliště a potřebě v nejbližší době rekonstrukce betonu van a potrubí. Byl vysloven souhlas s koupí domu čp.203 ve Smetanově ulici s podmínkou, že bude Okresním úřadem prodán i pozemek. Radě města bylo uloženo se zabývat kritickými připomínkami občanů, které vznesli. Dotazy občanů: kdy bude vybudován chodník na Skeříkov?(Asi 1996). Bude postaven domov důchodců proti nádraží? (Ne, záměr je tržnice nebo parkoviště). Bude objekt na hřbitově rekonstruován? (Ano, počítá se se sociálním zařízením, skladem a případně márnici).

RM hodnotila dobře zajištěný provoz koupaliště (ocenění v časopise Profit), udržování s úsilím, potrubí v dožívajícím stavu, v příštích letech je nutná rekonstrukce. VZMZ bere na vědomí převod historického majetku obci Dobročovice, která byla připojena k Úvalům v letech 1981 až 1990.

6. VZMZ (ŽÚ 1/1996) se konalo 11.12.1995 nevedeno kde. Na zasedání proběhl slib nových zastupitelů, náhradníků za odstoupivší – z RM J. Pospíšilovou a B. Prokůpka, který se stal pracovníkem MěÚ. Slib složil Roman Kroutil a druhým náhradníkem nebyl zvolen nikdo, ani jeden ze tří navržených nedosáhl plný počet hlasů. RM bude prozatím 4 členná. J. Pospíšilová zůstává v zastupitelstvu a předsedkyní školské komise. VZMZ projednalo návrh rozpočtu na rok 1996, který předložila rada MZ. V článku redakce ŽÚ zmiňuje podrobnou zprávu starosty o činnosti rady MZ – zabývala se především ustavením správců zdravotního střediska a hasičského domu a potvrdila další rok ve funkci vedoucí odboru výstavby p. Reicheltovou, což souvisí s přidělením služebních bytů. Dále RMZ jednala o pokračující plynofikace III. MŠ, střešní nástavbě čp. 1246 a 1247, o vestavbě půdních bytů v objektu staré školy čp.7 a o rekonstrukci objektu čp.95 na nový MěÚ s využitím i vedlejšího domu čp.18. V majetkoprávní oblasti rada MZ: akceptovala zvýšení nájemného za II.MŠ na Úvaláku; uložila kontrolu neoprávněného vydražení pozemků v majetku města (UNIPOS); přijala výpověď z nebytových prostor čp.527 a řešení nezaplaceného pronájmu; uložila kontrolu účetnictví TJ Sokol z důvodů opakovaného neplacení splátek úvěru, za který ručí město; RMZ znovu souhlasí s odkoupením domu čp.203 za podmínky i odkoupení přilehlých pozemků; ukládá projednat požadavek TJ Sokol na zvýšení nájmu pro hodiny tělesné výchovy ZŠ; RMZ souhlasí s vypsáním veřejné sbírky na dílčí úhradu nákladů na rekonstrukci a přemístění sochy Arnošta z Pardubic. Všichni zastupitelé obdrželi konečný text územní plánovací dokumentace, která obsahuje územní plán, vyhlášku města o územním plánu a písemné odpovědi na připomínky k ÚP. Připomínky občanů: stížnost na podpětí elektrického proudu v Pařezina a Setých; kritika zapleveleného náměstí Svobody a povinnost vlastníků pečovat o pozemek – je mnoho vlastníků, město jedná o výkupu; petice občanů z ul. Fráni Šrámka – požadují prodloužení sítí a chodníku až na Úvalák.

Nový způsob distribuce Života Úval, bude osobně roznášen do každého čp., pokud bude mít vhodnou schránku na dopisy (Poznámka – není uvedeno, zda zdarma a od kdy, dosud se nenašel jiný odkaz na tuto informaci. Teprve v podkladech kroniky 1996 a v ŽÚ je oznámeno, že je časopis distribuován od ledna 1996 zdarma do každé domácnosti do schránky. Časopis roznáší skauti. Janurová 2019)

Městský úřad

Dne 9. ledna 1995 odvolala Rada MZ z funkce tajemníka MěÚ, pana Jiřího Křelínu. Mezi oficiálními důvody byl uveden jeho nezáměr o práci jednotlivých Kronikářský zápis retrospektivní 1995/2019

odborů, nekoncepčnost výkonu funkce státního orgánu a pasivní vztah k přípravě voleb v roce 1994. Pan Křelina tyto důvody neuznal (viz např. ŽÚ 3/1995) (*V článku v tomto čísle ŽÚ odvolaný tajemník vysvětluje, jaké důvody mu byly sděleny a jaký je jeho osobní dojem z odvolání*). Na základě výsledku konkurzu jmenovala Rada MZ na jeho místo 24. dubna 1995 pana ing. Miloslava Bredu.

RMZ reaguje v ŽÚ 4/1995 na článek odvolaného tajemníka, sděluje, co vyplývá z její pravomoci, děkuje tajemníkovi za vykonanou práci, ale opakuje výhrady a nespokojenost. Rada ví, že na zodpovědné místo tajemníka se ve výběrových řízeních nikdo moc nehlásí, je to práce velmi náročná a zodpovědná.

Rozhovor s novým tajemníkem je v ŽÚ 6/1995, kde následuje i tabulka -

Organizace městského úřadu Úvaly:

Kromě vrcholu tabulky – v čele starosta I. Černý a zástupce V. Baumanová, pod nimi tajemník M. Breda;

Následují odbory s počty zaměstnanců – jména:

Sekretariát – I. Šťastná; Živnostenský úřad – vedoucí J. Tesařová, H.

Formánková; Správní odbor – vedoucí J. Krobová, sociální – M. Frýdmanová, B.

Kalvodová, matrika - M. Černá; Správa majetku – vedoucí P. Kočárník, Ing. R.

Perglerová, H. Žatečková, L. Platzová; Finanční odbor – vedoucí H. Lišková, Z.

Sajdlová, M. Procházková, M. Hynková (externí); Odbor výstavby – vedoucí I.

Reicheltova, p. Rod (externí), Stavební úřad – Ing. H. Bulíčková, J. Mocová, J.

Souček (externí);

Veřejně prospěšné služby – J. Jakl, V. Doušová, zedník – V. Barták, řidič –

mechanik – J. Jaroš, řidič – J. Konečný, údržbář – J. Nykodým, řidič – instalatér –

L. Prchal, řidič – topenář – L. Rovný, údržbář – P. Běloch, údržbář – M. Váša,

zahradnice – A. Karlová, zahradnice – H. Březinová (externí), údržba hřbitova –

J. Dědina, skládka H. Nováková.

Na dosud neobsazené místo pracovníka úřadu pro problematiku životního prostředí nastoupil k 1. prosinci 1995 Ing. Bohuslav Prokůpek.

MZ pověřilo pana Petra Kočárníka, vedoucího odboru správy majetku obce, řízením Veřejně prospěšných služeb s platností od 1. ledna 1995.

Finanční odbor

... se představuje (ŽÚ 11/1995) – vedoucí Helena Lišková hovoří o náplni činnosti odboru MěÚ, o vydání podle rozpočtové skladby, kde odbor sleduje v kapitolách 702 – vodní hospodářství, 710 – komunikace, 714 – školství, 715 – zdravotnictví, 716 – kultura, 719 – vnitřní správa, 728 – práce a sociální věci, 739 – místní hospodářství, 740 – výstavba, 741 – všeobecná pokladní správa; dále sleduje příjmy města, dotace a správní a místní poplatky. Např. v r.1995 se jedná o částku 11 mil. Kč., kterou přispívá do rozpočtu města. Problémy mají s neplatiči, jichž přibývá.

Odbor správy majetku

Stručná informace o činnosti (v ŽÚ 10/1995), jak zní název článku, je ve skutečnosti podrobná na dvou stranách časopisu – od zřízení v r. 1993 do současnosti (1995). Odbor obhospodařuje majetek města - hmotný investiční, drobný hmotný investiční, drobný hmotný, nehmotný investiční majetek, uvádí se výčet objektů. Částečné vyjmenování jednotlivých položek: 19 bytových objektů s 88 bytovými jednotkami; školské objekty; ostatní objekty jako hasičský dům, MěÚ, Policie ČR, VPS, TESKO, Zdravotní středisko; koupaliště, hřbitov, veřejná zeleň, dešťová kanalizace, vodní plochy, místní komunikace, veřejné osvětlení, veřejné studně, lesy a pozemky. Rozsah výdajů v roce 1995 – investice 8,4 mil., projekty 0,8 mil. a údržba 2,7 mil. Kč. Do výčtu nejsou zahrnuty investiční prostředky odboru výstavby – do vodního hospodářství, plynofikace ad. Hodnotu majetku města lze odhadnout na 400 mil. Kč. Částka je orientační a neodpovídá ceně tržní.

(ved. odboru P. Kočárník).

Živnostenský úřad MěÚ Úvaly – činnost

V ŽÚ 11/1995 informuje vedoucí J. Tesařová o zřízení v r. 1992 jako samostatného odboru, o jeho chodu, a vyjmenovává činnosti související s účinností zákona.

Sociální péče MěÚ – zpráva

– doplněno ze ŽÚ 12/1995 – územní obvod pracovníků sociální péče tvoří cca 9 000 obyvatel Úval, Dobročovic, Květnice, Sibřiny, Třebohostic, Zlaté, Jiren a Nových Jiren. Opakované dávky jsou poskytovány občanům, kteří potřebují zvláštní pomoc, občanům nepřizpůsobivým a bez zaměstnání. Věcná a jednorázová pomoc je poskytována v důsledku mimořádných událostí, které občané ani za pomoci rodiny, nezvládnou, významné je i právní poradenství. Následuje popis činnosti sociální pracovníce. Je zmíněna výplata dávek – rok 1994 – plán 650 000 Kč, skutečnost 636 553 Kč, počet rozhodnutí 203, vyplaceno 620 dávek; rok 1995 – plán 800 000 Kč, skutečnost 648 600 Kč, počet rozhodnutí 160, vyplaceno 517 dávek. O těžišti práce a pečovatelské službě a shrnutí problémů a úspěchů hovoří M. Frýdmanová z odboru správní a sociální péče MěÚ.

Státní dávky podle nové právní úpravy

V ŽÚ 9/1995 OkÚ Praha-východ informuje o důležitosti včasného podání žádostí o výplatu státních dávek, jejichž jediným oprávněným orgánem pro výplatu je OkÚ Praha-východ od října 1995. Jedná se o rodičovský a zaopatřovací příspěvek, dávky pěstounské péče, porodné, pohřebné. Dosavadní plátcí platbu

zastaví. Dále bude OkÚ vyplácet přídavek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, příspěvek na dopravu.

Úřední hodiny:

Koncem roku 1994 Rada Městského zastupitelstva rozhodla o uzavření MěÚ Úvaly v neúřední dny, pondělí, středa, pátek. Úřad bude přístupný pouze v úřední dny – úterý a čtvrtek. Pro nezbytné případy slouží ke spojení s úředníkem telefonní přístroj bez sluchátka – ATEUS-VRÁTNÍK. Vyhlášení platí do odvolání (J. Krobová, vedoucí správního odboru v ŽÚ 3/1995) (Poznámka Janurová 2019: tyto úřední hodiny, které se zdají být pochybné, každý si pamatuje, že se na úřady chodilo v pondělí a ve středu, skutečně platily a v Úvalech trvaly zhruba ještě rok a půl, podle vzpomínek zaměstnanců MěÚ).

SPOZ – sbor pro občanské záležitosti

V každém čísle Života Úval sbor informuje o uvítání nových spoluobčánek, o životních jubilantech a občanech, s kterými jsme se v tom měsíci navždy rozloučili – tedy o úmrtí.

Nový důchodový zákon od ledna 1996

– obsáhlý výklad pro občany, autoři článku Nikodým - Gregoriniová z OSSZ Praha – východ. (ŽÚ 12/1995)

Chodníky

Za úraz na neuklizeném chodníku je zcela odpovědný majitel přilehlé nemovitosti. Každý takový majitel by měl mít zřízeno pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nemovitosti. Napadaný sníh nebo náledí může být příčinou úrazu. Výjimkou je událost, za niž neodpovídá majitel nemovitosti, např. prasklý vodovodní řad apod. (ŽÚ 1/1995, tajemník Křelina)

Růst nájemného

Dle obecně závazné vyhlášky města Úval č. 12/95 ze 13. dubna 1995 činil od 1. července 1995 do 30. června 1996 koeficient růstu nájemného z bytů 1,08. Vyhláška vychází z vyhlášky MF ČR č.30/95 Sb. z února 1995. (ŽÚ 6/1995)

Odpady

Jarní a podzimní úklid – svoz biomateriálů a zbytků sutě – je uveden přehled rozmístění valníků v dubnu a říjnu 1995 na stanovištích – celkem 53 stanovišť; rovněž budou rozmístěny kontejnery na sběr železného šrotu a velkoobjemového odpadu.

Kromě úklidu 2x v roce je možné využívat ve dvoře bývalého cukrovaru Středočeskou sběrnou surovin k likvidaci papíru, textilu a kovového šrotu za výkupní ceny – viz článek ŽÚ 11/1995 – je možno odevzdávat i lednice a vraky aut. Zatím otevřená otázka je řešení sběru odpadu umělých hmot, především lahví.

Život ve městě

Petice

V roce 1995 se úvalští občané mohli podepsat pod dvě petice. Začátkem roku bylo možno vyjádřit svůj názor podpisem pod petici žádající legislativní úpravu obsahu pořadů v masmédiích, kterou v Úvalech organizovala paní Jaroslava Šamanová. Za méně násilí na obrazovkách se postavili 482 občané.

Petici adresovanou dodavateli elektrické energie do Úval – STE Kralupy – požadující odstranění častého podpětí a četných výpadků, jež už dokonce způsobily hmotné škody nejen podnikatelům, zorganizovala koncem léta paní Alena Horáková. Podepsalo ji nečekaně málo postižených občanů – 82. V ŽÚ 9/1995 se A. Horáková kriticky vyjadřuje o špatné informovanosti občanů při vypínání elektrického proudu a vyzývá k podpisu petice dodavateli STE.

O výsledcích petice informuje p. Šamanová a cituje dopis z Poslanecké sněmovny – výboru petičního. Předseda I. Pavela a výbor se obrátí na hromadné sdělovací prostředky, aby zvážili obsahovou náplň televizního vysílání. (ŽÚ 7/1995). Další informace o petici a postoji občanů jsou v článku v ŽÚ 11/1995.

Kriminalita

Několikrát byly vykradeny prostory firmy REAL, dále trafika paní B., Automotoklub, včetně soukromé autoopravárenské dílny. Firma Spurný – Elektronika servis - dokonce ve své úvalské provozovně k 31. srpnu 1995 z důvodu úplného vykradení ukončila provoz. (ŽÚ 8/1995)

V ŽÚ 9/1995 zástupkyně starosty Ing. Václava Baumanová vysvětluje, proč není řádně zajištěna bezpečnost ve městě přes veškerou snahu o zřízení samostatného oddělení policie ČR. Žádáno o něj je od r.1990, v r.1991 zakoupen objekt čp.884, který byl zrekonstruován pro potřeby služebny III. stupně – dosud nenaplňen přes příslib ředitelství. V r.1993 bylo zahájeno jednání o sdružené investiční výstavbě objektu pro poštu a policii, včetně výstavby služebních bytů. V r. 1994 pošta odstoupila od záměru a následně i policie.

Narůstá počet krádeží popelnicových plastových nádob, zejména v nočních hodinách. MěÚ upozorňuje na povinnost, že nájemce je povinen ztrátu uhradit, doporučuje proto přistavování až v ranních hodinách ve dnech svozu. Plná úhrada za popelnici je 2400,- Kč.

II. Hospodaření města – rozpočet, život ve městě

Důležité pro hospodaření města je přijetí nového zákona o zadávání veřejných zakázek, který je závazný i pro obce a platí od 1.1.1995. Jedná se o zákon č. 199/94 Sb. a stanovuje způsob zveřejnění poptávky, uvedení lhůty pro podání nabídky, stanovení kritérií atd. U staveb menšího rozsahu do 500. tis. Kč zákon neukládá tento postup, nicméně podle starosty I. Černého i v těchto případech město srovnává cenu prací u několika firem. (ŽÚ 6/1995)

Rozpočet 1995

Příjmy letošního rozpočtu činily 57 081 407 Kč, zatímco výdaje 45 976 226 Kč, hospodaření tedy skončilo s přebytkem 11 105 181 Kč. Tohoto nezvyklého přebytku bylo dosaženo díky realizaci prodeje budovy nákupního střediska. *Poznámka: Návrh rozpočtu na rok 1995 je uveřejněn velmi podrobně v přehledné tabulce v ŽÚ 4/1995, včetně stručného komentáře starosty I. Černého, a uvádí v návrhu poněkud jiná čísla, jak v plánovaných příjmech, tak výdajích, než uvedl výše v obsahu kronikář. Patrně se do návrhu rozpočtu nedal zahrnout předpokládaný prodej nákupního střediska.*

Rozpočet na letošní rok byl upravován dvakrát: v červnu a v září.

Z daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti získal úvalský rozpočet v letošním roce 9 108 000 Kč, z daně z příjmu fyzických osob z jejich podnikání 16 137 000 Kč, z daně z nemovitostí 1 193 000 Kč, z darů 1 564 000 Kč (především díky daru firmy Kabel Plus) a z prodeje majetku obce 8 139 000 Kč (viz Nákupní středisko).

Neinvestiční výdaje dosáhly oproti plánovaným 21 018 000 Kč pouze 19 444 658 Kč, investiční výdaje 25 670 301 Kč (rozpočet počítal s 20 014 000 Kč) a příspěvky příspěvkovým organizacím činily 861 000 Kč (rozpočet: 876 000 Kč).

Náklady na mzdy pracovníků vnitřní správy dosáhly 3 139 000 Kč a na mzdách pracovníků místního hospodářství bylo vyplaceno 1 425 000 Kč.

Na účelových dotacích obdrželo město na vestavbu tří bytových jednotek 300 000 Kč, na sociální dávky 870 000 Kč (vráceno 13 420 Kč) a na investice do školství 285 000 Kč.

Na správních poplatcích (tedy na poplatcích za ověřování na matrice, za stavební povolení a za hrací automaty (letos za 1 automat 25 000 Kč)) se vybralo 1 219 000 Kč.

K významným letošním investicím patřil nákup automobilu Škoda Felicia pro potřebu MěÚ za 293 658 Kč a nákup kontejnerového vozu Avia za 713 883 Kč. K rozpočtu se vyjádřilo i VZMZ 27.3.1995 (ŽÚ 5/1995), které dále jednalo:

– o zadání rozborů vody 4 studní v ulici Pod tratí (zjištěn jen vysoký obsah železa); o navrácení odtoku vody z rybníka Kalák přes Jámy (ne do kanalizace); s vedením Státního statku o černé skládce u silnice na Přišimasy; opětovně o zřízení samostatného oddělení České policie v Úvalech; o dopravě a silniční přeložce; o příjmech a výdajích; o odstranění 11 ks lip a 1 akátu na Pražské ulici – špatný stav.

Život Úval 11/1995 uvádí v přehledu VZMZ informace starosty, týkající se investic. Jsou to čísla, která se nevyskytují jinde v přehledu, proto se zdá být vhodné je zmínit. V roce 1995 investice činí 24 357 000,- Kč, z toho stavební 21 287 000,- Kč, což je 44% rozpočtu města. Zastupitelstvo uložilo RM sledovat rozpočet, aby bylo ke konci roku dosaženo přebytku 5 mil. Kč. Poznámka: Nikde nebylo možno dohledat, zda bylo skutečně dosaženo zmíněného přebytku. Rozpočet na rok 1996, uveřejněný v ŽÚ 1/1996, položku zůstatek nebo převod z roku předchozího neobsahuje, ani nezmiňuje.

Územní plán

Po rozsáhlých přípravách **schválilo Městské zastupitelstvo na veřejném zasedání 11. prosince 1995 územní plán sídelního města Úvaly**. Plán navázal na průzkumy z let 1979 – 81 a na koncept územního plánu z roku 1991. Raison d'être tohoto plánu je zohlednit a uvést do souladu zájmy soukromých investorů, zájmy města a reálné možnosti území a rovněž učinit z Úval vyvážený a harmonický celek, jenž bude splňovat požadavky všech složek fungujícího města při současném zachování přírodních a kulturních hodnot území. Dále schválilo vyhlášku (nedílnou součást usnesení) o závazných částech územního plánu sídelního útvaru města Úvaly. Schválilo řešení námitek právnických a fyzických osob, které byly uplatněny při projednávání územního plánu. (ŽÚ 1/1996)

Vít – Potraviny

Po řadu let nevyužívanou budovu nákupního střediska na náměstí Svobody se 11. září 1995 Rada MZ na základě výběrového řízení rozhodla prodat firmě Vít – Potraviny za 8 milionů Kč. Supermarket potravin, kde se hned začalo říkat "U Víta", byl otevřen 5. prosince 1995. Jeho nabídka se u občanů Úval a okolních obcí, jež sem jezdí realizovat velké "týdenní" nákupy, setkala s příznivou odezvou. Zároveň tak řada dosavadních úvalských prodejců potravin přišla o část zákazníků. V ŽÚ 12/1995 je rozhovor s majitelem firmy Bohumilem Fialou o sortimentu prodejny, cenách, zaměstnancích a prodejní době.

Investice - Rekonstruovaný most

Nález pamětního spisu

Po půlroční rekonstrukci byl 14. července 1995 za účasti starosty města otevřen nový most přes Výmolu u rybníka Fabráku. Kvalitně odvedená práce stavbařů byla dekorována i úpravami okolního terénu – byly osázeny keře živého plotu a vyseta tráva.

O rekonstrukci se uvažovalo už od roku 1991, kdy odborná revize mostní konstrukce z roku 1898 ukázala na její celkovou opotřebovanost. Rekonstrukci provedla firma JHP, s. s. r. o., Praha, která už jednou ve městě odvedla kvalitní práci při stavbě mostu přes Výmolu v ulici Podhájí roku 1993, s celkovými náklady 1,66 mil. Kč. Při bourání původní konstrukce byla nalezena schránka s dokumenty z doby stavby původního mostu (*blíže viz ŽÚ 2/1995*) - **Pamětní spis obce městyse Ouval při stavbě nového mostu r. 1898** - (fotokopie je uveřejněna v ŽÚ 2/1995 a v archivu městských kronik. Sken, barevně věrný uloženému dokumentu, spolu s kopií některých novin, jejichž popis je v ŽÚ, včetně výčtu počtu obyvatel, spolků, rozpočtu, zastupitelů a starosty A. Chlapce, je rovněž uložen v archivu městských kronik; originál asi v SOkA).

Během přestavby mostu v roce 1995 vyšla najevo i nutnost rekonstruovat jez pod mostem. Tato akce si vyžádala 985 000 Kč.

(Podrobný článek o otevření mostu v ŽÚ 8/1995 – foto).

(Další podrobný popis rekonstrukce mostu a jezu, projektu, průzkumu, stavební práce, technické parametry sepsal projektant J. Korbelář ŽÚ 9/1995).

Výňatek ze spisu: „ Před započítím stavby silnice z Ouval k Dobročovicům, která do sítě silnic okresu zařazena byla, bylo ve schůzi obecního zastupitelstva dne 10. října r. 1888 s p. Riedlem z Riedensteinu, majitelem cukrovaru čp. 75 a 105 a mlýna čp. 12 v Ouvalech, u přítomnosti členů obec. zastupitelstva pp. Ant. Chlapce, co starosty, Pavla Rosenbauma, Bedřicha Rosenbauma, Hynka Procházky, K. Klímy, J. Vychodila (knížecího zástupce), Václava Hladíka, Jana Škorpila, Vikt. Riedla z Riedenst. se svým právním zástupcem z českého Brodu, J.D.Meritou a Jos. Šťastným jednáno, zda-li by p. z Riedlů svolným byl místo starého dřevěného mostu, který udržoval, aby postavil most nový přes stávající splav buďto kamenný nebo železný, čímž by trať silniční rozšířena byla. Vyřízení záležitosti této došlo ku konci dne 23. listopadu 1888 a usneseno, by postaven byl most železný.“

Nastal spor, protože smlouvy nebyly schváleny, vzešly zbytečné výdaje, zakoupený most zůstal ležet v domě čp.69 u pana Škorpila za roční nájem 10 zl. Nové jednání o 10 let později vedlo k rozhodnutí, že most bude postaven, nevzejdou-li obci z toho žádné následky. Most se odevzdá okresnímu výboru a

nebude na něm ležet žádné břemeno. Týkalo se i kamenné zdi v blízkosti konstrukce. Pan Riedl žádosti vyhověl a most se začal stavět. Takže po 10 letech 13. 6. 1898 počala stavba a měla být dokončena do 15. 7. t.r.

Kromě brožurky, významného historického materiálu o Františku Palackém (Matoušek, Jan: František Palacký. Stručný nástin života, působení a významu OTCE NÁRODA), je významným nálezem i citovaný Pamětní spis, dále některé noviny, věstník Zemské jednoty řemesel a výkaz volebních výsledků Obecního výboru v Ouvalech z 6. 5. 1897. V Pamětním spise je i výčet spolků (5), počet obyvatel (1256), domů 130, dále zmínka o kostelu s farou a farářem p. Šrámkem (poznámka: foto v archivu), trojtřídní národní škola s řídícím učitelem Františkem Podlahou, radnici se starostou Karlem Klímou, o cukrovaru p. Riedla, 3 mlýny, 2 cihelny, 2 knížecí dvory Hostýn a Hodov a stanice státní dráhy. Zajímavostí je i zmínka, že zde byli v té době 3 kupci, 3 řezníci, 3 pekaři, 4 hostinští, 7 obuvníků, 6 krejčích, 1 mistr zednický, 2 kováři, 3 truhláři a po jednom sedlář, bednář, klempíř, pokrývač, tkadlec a holič.

V roce 1898 byly rovněž urovňány příkopy, vyměřené před 15 lety, silnice se mají dále stavěti dle nového způsobu, tzv. betonováním k Horoušanům a Přišimasům. V r. 1894 byl vystavěn na poli p. Hladíka nový hřbitov, „an starý u kostela více nestačoval ku dalšímu pohřbívání“. Hluboké příkopy po stranách náměstí byly změněny v rigoly, čímž se městečko poněkud urovnalo. Též v r. 1897 se jednalo o to, „by sokolská jednota zde zaražena byla. K účelu tomu uspořádáno bylo na zdejším Rudolfově háji veřejné cvičení sokolských jednot z Českého Brodu, Červeného Kostelce, Kouřimi, Ouřínovse aj., .. čistý obnos zl. 95 uschován u p. Ešnera byl k účeli zaražení jednoty Sokola“. ... „ku konci (spisku) důležitě jest podotknouti, že za panování starosty p. Antonína Chlapce byl v našem městečku v r. 1888 zřízen hasičský sbor. Dále týž reguloval chodníky v ulici nádražní zdarma ... zalesňoval stráně ... zalesnil u aerární silnice vrch „Výpustek“, ke všemu byli nápomocni pp. Škorpil, Řezáč. Všem, kteří se o krásu městečka přičiňovali a starali, budiž jim nehynoucí sláva a zemřelým zem lehká!“ „Sepsal (spisek) František Stibral 37.r., tajemník ad.“ (Janurová) **(Poznámka Janurová 2018 – po uveřejnění článku v ŽÚ 11/2018 o rekonstrukci mostu se ozval občan Úval p. Netušil, který byl osobně u vynětí schránky s dokumenty v roce 1995(???) a předal ji obecnímu úřadu k uchování) (Pamětní spis nalezl pracovník firmy JHP pan Sokolík 21.12.1994 za přítomnosti pana Netušila)**

Most přes splav u Fabráku - Ing. Jaroslav Korbelář – projektant a technický dozor investora – píše v ŽÚ 9/1995 velmi podrobně o průzkumných pracích na mostě, o výběru projektanta (PONTEX), poptávkovém řízení na zhotovitele stavby, stavebních nákladech (1 665 779 Kč), nutnosti rekonstrukce i jezu, o

technických parametrech mostu a jezu, nakonec o znovuotevření starostou I. Černým 14.7.1995 ve 12 h.

Jez na Výmole u kaberny – povodně a velké vody – v ŽÚ 9/1995 zase informuje Ing. Josef Beneš a doplňuje a upřesňuje hydrologické informace předchozího článku. Objasňuje, co se na Výmole děje při jednoleté velké vodě, při padesátileté a stoleté. Popisuje jez po technické stránce. Uvádí manipulační řád jezu a specifikace škod na zástavbě, včetně počtu zatopených domků při různých stupních velké vody. Náklady na opravu jezu z rozpočtu města byly 1,035 mil. Kč.

Čistírna odpadních vod I. stavba a II. tlakového pásma měst. vodovodu,

příprava – V ŽÚ 11/1995 vedoucí odboru výstavby Ilona Reicheltová hovoří o dvou stěžejních akcích, jejichž přípravu odbor zajišťuje v souladu s návrhem územního plánu.

Ve městě je nyní provozována ocelová nadzemní ČOV (čistírna odpadních vod) typu TATABANYA, která však likviduje odpadní vody pouze z části města (od ulice Pražská k Výmole)(Poznámka Janurová: čistička se nacházela v dolním konci ulice Jungmannova a byla zrušena po vybudování plánované ČOV, která je dosud v r.2019 jedinou čistírnou odpadních vod v Úvalech a je situována do oblasti údolí potoka Výmola pár desítek metrů za koupalištěm, v místě bývalé střelnice, která byla zrušena při nárůstu výstavby rodinných domů v Zálesí a poblíž právě zmiňovaného místa, pro riziko následků střelby. Nutno dodat, že se obyvatelům v okolí staré nadzemní ČOV ulevilo po jejím zrušení, působila rušivě neustálým šuměním v celodenním provozu). Převážná část obce je živelně odvodněna do jednotné kanalizace, budované původně za účelem odvedení dešťových vod. Nová ČOV bude severně od města, na levém břehu Výmoly u sportovní střelnice, nejbližší obytná zástavba je nyní cca 400 m od plánované stavby ČOV. Kmenová stoka splaškové kanalizace je vedena k ČOV po levém břehu Výmoly, prochází pozemkem koupaliště až k ulici Mánesově. Za Mlýnským rybníkem se odklání od zástavby a prochází sportovním areálem u sokolovny, podél kostela a školním areálem do ulic Podhájí a Riegerova. Na konci ulice podchází potok do ulice Dobročovická a odbočuje do ul. U Kaberny, podchází Škvorecký potok a vrací se do Dobročovické. Zde bude prozatímně ukončena 45 m od křižovatky se silnicí I/12. Do popsané stoky bude odkanalizována oblast Pařeziny, čtvrť Pod Tratí a ulice V. Nováka, Vojanova, 28. října, Alešova a Kožíškova.

Celková délka nových kanalizačních stok je 11 427 m, z toho délka navrhované kmenové stoky je 2 653 m. Odkanalizování oblasti Slovan, Radlické čtvrti, oblasti Od Vonicí a v oblasti Setých bude realizováno po dokončení stavby ČOV v rámci výstavby kanalizace II.

Celkové náklady na výstavbu ČOV a kanalizace I budou podle zpracovatele studie Hydroprojektem Praha činit cca 103 000 000,- Kč. Byla podána žádost o dotaci, kterou zpracovala firma VRV (zkratka nevysvětlena). Počítá se se zahájením výstavby koncem roku 1996 a začátkem roku 1997.

(Poznámka: Ze zmíněného článku by se dalo usoudit, že se splašková voda z domácností vypouští do stávající dešťové kanalizace. Asi se to občas stávalo, protože byl, zvláště před deštěm, cítit zápach linoucí se z kanálů, nebo bylo slyšet téci vodu, ač už dlouho nepršelo. Některé domácnosti řešily přebytek odpadních vod přepadem ze žumpy na zahradu či do pole a lesa, což bylo kdysi umožněno zákonem, ale potom nezákonné. Převážná část obyvatel a majitelů rodinných domů však zcela poctivě vyvážela pravidelně odpad ze senkroven. Většinou jezdil s fekálním vozem pan M. Kolařík a město vydávalo občanům tzv. Poukázky na odvoz splaškových vod – potvrzení žadateli o uskutečnění odvozu. Na základě tohoto kuponu mohl pan Kolařík vyvézt odpad do smluvní čističky odpadních vod, aniž by bylo podezření, že odpad nemá původ v Úvalech. Dodnes tato poukázka existuje a je v mírném rozsahu využívána majiteli objektů, které nemohly být dosud připojeny na kanalizaci. Je dokladem, že se občan zbavuje odpadu zákonným způsobem. Janurová 2019).

Vodovod Úvaly – II. tlakové pásmo, zásobování pitnou vodou

Článek p. Reicheltové v ŽÚ 11/1995 pokračuje vysvětlením, proč dochází k řešení dvou problémů – jednak pro nedostatečný tlak ve vodovodní síti a druhým je nedostatečná kubatura vodojemu ve výhledu a současná technická úroveň. Je třeba provést rozdělení sítě na dvě tlaková pásma. Celková délka nového výtlačného řadu DN 200 bude cca 1 080 m a bude třeba vybudovat 1 720 m řadu DN 150 a 2 920 m řadu DN 100. Je počítáno s finančními náklady 31 000 000,- Kč. Opět jsou zpracovávány podklady pro žádost o dotaci. S realizací se počítá v r.1996.

III. Doprava, podnikání, obchod, služby, zdravotnictví

Okresní hospodářská komora

Zahajuje podle informace v ŽÚ 4/1995 činnost a byla zřízena (zák.č.301/92 Sb.) na pomoc postupné kultivaci podnikatelského prostředí. Komora zřizuje regionální pracoviště i v Úvalech.

Doprava

Smrtelná nehoda

Dne 23. ledna zahynul při cestě do školy na světelné řízené křižovatce na Slovanech šestiletý žák 1. třídy úvalské základní školy Jan Hartig. Příslušné orgány se neprodleně začaly zabývat zvýšením bezpečnosti na inkriminovaném místě. Takřka okamžitě bylo zlepšeno osvětlení přechodu pro chodce na křižovatce a začalo se uvažovat o vybudování podchodu nebo nadchodu. (Pozn.: K vybudování však nikdy nedošlo).

Jiná nehoda se stala 10.11.1995 v 15 hodin, kdy opilý řidič motorového vozidla havaroval a způsobil přerušení plynové přípojky v Nerudově ulici čp. 112, iniciativní občané zabránili větším škodám, zasáhlo to do nočních hodin velkou část Úval přes náměstí Arnošta z Pardubic po Slovany. (ŽÚ 12/1995)

Železnice

Železnice – oslavy 150 let zahájení provozu – článek v ŽÚ 7/1995 a v témže další informace **Železnice – přítomnost a budoucnost** – o záměrech rekonstrukce a modernizace – další článek v ŽÚ 8/1995 – **Výročí první železnice**. V. Procházka zde shrnuje důležité momenty stavby, ale píše i o vzpouře dělníků na devíti kanálech v r.1844 a jejich následcích. Zaznamenává, jak probíhalo otevření dráhy a příjezd prvního vlaku 20. srpna 1845.

Zdravotnictví

Stávka lékařů – v Úvalech probíhala tak, že lékařky nezvaly své chronické pacienty, ani děti na preventivní péči. Netýkala se soukromých lékařů – zubní a gynekologie (doplnila Janurová 2018, ŽÚ 12/1995)

Plynofikace

Dle usnesení VZMZ z 13. února 1995 přispívali občané v letošním roce na výstavbu plynových řadů po 9 000 Kč za nemovitost v ulici, kde byl řad vybudován. 40 % nákladů na plynofikaci bylo hrazeno z dotace Státního fondu životního prostředí a zbytek financovalo město.

Ozdravění ovzduší města

Článek s tímto názvem starosty I. Černého v ŽÚ 3/1995 hovoří o změně topného systému, pokládce elektrických kabelů a vybudování plynového vedení. Následuje tabulka přehledu výstavby plynových řadů, dotace a finance; v ŽÚ 4/1995 další informace o finanční podpoře MŽP ČR pro roky 1995-1998 – celkem cca 14 mil. Kč.

ŽÚ 5/1996 pokládá starostovi I. Černému otázku, zda byl splněn plán výstavby plynových řadů, jak je uveden v ŽÚ 3/1995 – splněno a vybudováno dokonce

několik uličních řadů navíc; otázka na plynofikaci mateřské školy MŠIII a další objekty ve správě města – objekty v majetku města postupně plynofikovány, jak pokračuje výstavba v ulicích; ŽÚ žádá bližší vysvětlení, proč Úvaly nedostaly dotaci od Fondu životního prostředí na plynofikaci? Mylné a předčasné informace v médiích způsobily, dotace na plynofikaci byly chybně vykládány jako dotace pro domácnosti. Zaváhalo i Ministerstvo životního prostředí a tak dotace (podrobně v ŽÚ 5/1996) Úvaly čerpaly jen na stavbu plynových řadů.

Vodovody a kanalizace

Vodovody a kanalizace VaK Mladá Boleslav přebírá správu i kanalizační sítě vod města Úvaly a obce Horoušany od 1.11.1995; budou jiné odečty vodoměrů, jedná se o 6 odečtových knih. O provozu a pracovnících píše ředitel Ing. J. Sedláček. (ŽÚ 12/1995)

Pohřebnictví

Dle rozhodnutí Rady MZ platili občané v roce 1995 za 1 m² hrobového místa na úvalském hřbitově 25 Kč. Město vynaložilo 90 000 Kč na rozšíření kolumbária a 50 000 Kč na dokončení márnice.

Podnikání

EMÚ – Elektromechanika Úvaly

Klostermannova čp.1000 firma s perspektivním výrobním programem přijme – inzerát v ŽÚ – poznámka: zaznamenáno čistě z důvodu připomenutí, že firma v Úvalech stále existuje a poskytuje pracovní příležitosti. Totéž se týká následujících firem.

BOS – benzín – obchod, strojírenství

Klánovická čp.334 – přijme pracovníky...

Linde Technoplyn

Klánovická čp.334 nabízí ze skladu technických plynů ...

Agrochemický podnik, a.s.Mstětice

Hospodářské středisko Úvaly – v r. 1993 převzalo podnik od Státního statku Říčany – obhospodařuje vlastníkům a nájemcům pozemků movitý majetek – objekty bývalého JZD - a obhospodařuje na 870 ha půdy v okolí Úval. Hodlají rozšířit chov dojníc. Prodávají své produkty v ul. 5. května v areálu hospodářského objektu. (Rozhovor s M. Raisem L. Mandová v ŽÚ 9/1995)

Prodejny ve městě v roce 1995 – nově otevřené:

Martin Hlávka – elektro, audio, video servis v Husově ulici otevřel další prodejnu hraček a dětského zboží na nám. Arnošta z Pardubic čp.3.

New Century International ve Smetanově ul. (čp.?) prodejna textilu a galanterie (možná roh ulic Husova a Smetanova, prodávala paní Nováková).

Pavel Krob rozšířil prodej v Husova čp.31 o počítače a vybavení v prvním patře (v přízemí měl textil, sportovní oděvy); účetnictví a výpočetní technika.

David Roj – sortiment jízdních kol a opravy v B. Němcové čp.228.

Čermáková Alena ul. B. Němcové čp. 279 rozšiřuje sběrnou čistírny, opravy obuvi, mandl a opravy brašnářského zboží – později je to obchod s potravinami a zmíněnou sběrnou oprav – funguje zhruba do r. 2016.

Ivo Lindner – pneuservis ve Škvorecké ul. čp.338 (areál cukrovaru) viz také Pneuservis Černý u státní silnice pod heslem Pneuservis. (V ŽÚ 11/1995 je rozhovor s majitelem Jaroslavem Černým o vybudování a provozu pneuservisu u křižovatky státní a Dobročovické ulice. Má špičkové vybavení, provoz i o víkendu.

Viz Vít – potraviny – samostatné heslo v kronice – otevřeno od prosince 1995.

Fa Lein Jiráskova ul. se vrátila k prodeji potravin.

Znovu otevřena prodejna potravin v Máchově ulici.

Uzavřené: Prodejna Klas ZZN v cukrovaru ukončila činnost – oprava v ŽÚ 8/1995 – končí jen potraviny, trvá prodej krmných směsí, zemědělských produktů atd.

Večerka U netopýra v Lužické a Drátěný program Viona v Husově ul.

(doplnila v r.2018 Janurová podle ŽÚ 7/1995).

Prodejny a služby stávající v r.1995 podle reklam v ŽÚ:

NOLA nám. Arnošta z Pardubic čp.58 – domácí potřeby, železářství; rozšiřuje prodejní plochu a sortiment.

Plaček Marcel – sklenář, podlahář – Komenského čp.56;

Vejdovský Karel – elektroinstalace, servis – 28.října čp.1198;

Cukrárna Pod kaštany – výroba mražených krémů – páteční taneční večery, ul. 28.října čp.320, firma Silar;

Diana – Eurotours – cestovní kancelář, Jiráskova ul. čp.??? v ŽÚ špatně uvedeno čp. 95 (obecní úřad na nám.), jedná se o přízemní drážní domky u trati ;

Alatour – dopravní a zájezdová kancelář – Josef Jakl, Nerudova čp. 1197;

Registrační místo – prodej a převody akcií z 1.vlny kuponové privatizace (záznam v kronice 1991), registrace klientů pojišťoven, ul. Podhájí čp. 1283;

Stavební servis Hrachovec – Pavel Hrachovec Maroldova čp.1323;

Česká pojišťovna – Jindřich Panec, Husova čp.76;

Penzijní fond KB – J. Šamanová Lužická čp.915;

Thermotěs – těsnění oken a dveří – B. Svoboda Gutha- Jarkovského čp.864;

Autoškola Jiří Bubák, ul. Do Hodova čp.???;
Zahradník Karel Kváča – Mánesova čp.880;
Domex Andres Vlastimil – podlahy, těsnění, žaluzie – Lužická čp.1320;
Minimarket LADA potraviny, oděvy, kosmetika, drogerie – Riegerova ul.897
v areálu Multitec;
Petr Šnábl – elektronistalace – Maroldova čp.1397;
Linde technoplyn – sklad – Klánovická čp. 334;
Autosevis Aleš Manda – K Hodovu čp.88;
Videopůjčovna BB, prodej, B. Beránek Sukova čp.717;
16.10.1995 zahájila v Úvalech podnikání firma Lein – velkoobchod nápojů,
cigaret – v areálu Masného průmyslu;
Klub „K“ nabízí služby – svatební hostiny, promoce, večírky, Husova ul. čp. 81;
Pod firmou Vít zahajuje firma prodej potravin na nám. Svobody (majitel
Bohumil Fiala) 5.12.1995, rozhovor v ŽÚ 12/1995;
V Úvalech působí Agrobanka čp.303;
Zlatnictví „Jitka“ Husova čp.31;

IV. Politický a kulturní vývoj, školství

Kultura ve městě

Plesy

28.1.1995 IV. Tradiční ples Klubu důchodců v Sokolovně, hraje Combo M.
Kočárníka, předtančení kroužek MDDM.
11.2.1995 3. házenkářský ples v Sokolovně, hraje Perfekt Fr. Nováka.
15.4.1995 oddíl házené pořádá velikonoční zábavu – hraje Pražská trojka.
Karneval sportovců (neudáno datum konání), hudba kapela SMOK a velký počet
masek. (ŽÚ 4/1995)
24.11.1995 se v sokolovně koná Country bál, kam zve MDDM – vstupné k sezení
50,-, k stání 25,- Kč. (ŽÚ 11/1995)

Taneční kurzy

Pořádání tanečních kurzů převzal od kulturního střediska před třemi sezonami TJ Sokol Úvaly. Základní taneční kurzy probíhají jednou za týden od poloviny září do poloviny prosince v prostorách sokolovny za vedení tanečního mistra Jiřího Plamínka. Kurzy projde každoročně kolem třiceti párů, a to nejen z Úval, ale i z Hradešína, Šestajovic, Přišimas, Škvorce, Dobročovic, Rohožníku a Klánovic.

Kulturní dům

K 15. únoru 1995 byla definitivně vyklizena budova Kulturního domu a její vybavení ve vlastnictví města rozvezeno do objektů patřících MěÚ. (Rozhodnutí o vyklizení usnesením Rady MZ č. 5/94 viz zápis za rok 1994).

Městská zastupitelka za ODS ing. J. Vyskočilová obhájí uzavření kina a Kulturního domu Marie Majerové (KD MM) ke konci roku 1994 – ztrátový provoz.

***Rekapitulace** Z. Havránkové – poslední sezóna úvalského kina – návštěvnost, sledovanost ad.; L. Mandová – **71 let provozování úvalského kina** – ohlédnutí – oba články jsou v ŽÚ 2/1995. Z historie provozování kina od roku 1923 v sále hostince U Nedvěďů (Havlíčková ul.); ve 30. letech byla kina dvě, provozovala ho DTJ – Dělnická tělocvičná jednota - na Úvaláku (dnešní Pražská ul. čp.525) za vedení pana Těšíka. Existovalo i kino sokolů, až do stavby sokolovny se promítalo v hotelu U nádraží. V článku L. Mandové jsou uvedena jména promítačů – operátorů, další místa promítání a stěhování kina; vše sestavila podle vzpomínek pamětníků a z knihy Úvaly jindy a nyní z r.1929.*

***Kulturní dům – ukončení užívání** – Petr Kočárník, odbor správy majetku, podává zprávu v ŽÚ 3/1995 a uvádí **Důležité údaje z historie a přestavby** (bývalý hostinec U nádraží postavil r.1854 rolník Antonín Lašman – statek čp.2 v přízemí hostinec v patře sál - „Na štacioně“. Druhý majitel A. Chlapec a syn, dostavba v r.1912 – taneční sál s jevištěm a dva lokály. Odkoupeno J. Bedrnou ml. a v r.1929 J. Kombercem. V r.1951 zde sídlil Komunální podnik, v letech 1952-5 přestavba na Kulturní dům Marie Majerové. V r.1991 objekt vrácen dědicům původních majitelů. Podrobný článek včetně popisu prací je v ŽÚ č.3/1995 (foto z r.1954 a 1960).*

Knihovna

(obecné údaje dle stavu z roku 1995)

Městská knihovna v Úvalech (MK i MěK) sídlí v přízemí domu čp. 98 v Husově ulici v nepříliš vyhovujících prostorách o rozměru 86 m². Jejím zřizovatelem je oficiálně Městský úřad v Úvalech (MÚ i MěÚ). Provozní náklady (nájem, elektřina) financuje MÚ, Okresní úřad (OÚ i OkÚ) financuje prostřednictvím Okresní knihovny náklady na mzdy, nákup fondu a investice přesahující 5 000 Kč. OÚ nemá ze zákona povinnost knihovny financovat (úvalskou financuje ze svých rezervních fondů), proto je existence úvalské knihovny umožněna především dobrou vůlí OÚ a MÚ. Mnoho podobných knihoven v ČR po roce 1989 kvůli nezájmu ze strany úřadů zaniklo nebo jsou provozovány bez

rozšiřování či obnovování knižních fondů. Tato situace je způsobena neexistencí nového Knihovnického zákona, nejnovější úpravou činnosti knihoven je zákonná novelizace z počátku 50. let.

MK má střediskovou funkci, což znamená, že sdružuje finanční prostředky od OÚ, nakupuje a zpracovává knihy a organizuje částečné výměny nových přírůstků pro místní lidové knihovny (MLK) v Horoušanech, Škvorci a Zlaté. MLK v Sibřině a Třebohosticích byly zrušeny v r. 1994, respektive 1995. MK je profesionální knihovna. Knihovnicí je od roku 1989 paní Iva Krňanská, dále je v knihovně na poloviční úvazek zaměstnána odborná pracovní síla. Veškeré práce spojené s provozem knihovny (úklid) obstarávají knihovnice.

Knihovna má z prostorových důvodů omezený počet knih ve svém fondu - maximum je 18 000 (v r. 1995 jich bylo 17 967). Knihovna je vybavena následujícími katalogy: revizním, generálním (podle autorů s odkazy), názvovým a systematickým (podle mezinárodního desetinného třídění, veden od r. 1990). MK zprostředkuje meziknihovní výpůjčky, jak v rámci ČR, tak mezinárodně (za poplatek). Pokud ve fondech jakékoli knihovny v ČR existuje byť jen jediný exemplář jakékoli knihy, MK je schopna ho do dvou měsíců obstarat. MK v rámci svých možností poskytuje čtenářům odborné informace. Knihovna je otevřena dvakrát týdně 8 hodin.

MK pořádá pravidelně dvakrát za rok návštěvu žáků 1. stupně základní školy ve svých prostorách a příležitostně publikuje články a seznam přírůstků v Životě Úval.

MK měla 399 čtenářů (zhruba polovinu tradičně tvoří děti ve věku 10 -14 let a druhou polovinu občané v důchodovém věku; studenti tvoří poměrně zanedbatelnou část čtenářstva, lidé v aktivním věku knihovnu téměř nenavštěvují. Roční poplatek činil 40 Kč pro dospělé a 20 Kč pro děti, studenty a důchodce. Vybralo se cca 10 000 Kč, jež byly odvedeny do rozpočtu MÚ. Dotace OÚ činila 10 Kč na jednoho obyvatele (4640x10). Celkově obdržela MK na nákup nových knih 71 760 Kč, pro MLK dalších 16 020 Kč. Náklady na časopisy (25 titulů) přesáhly 11 000 Kč, za zbytek bylo pořízeno 885 nových knih (cca 1/3 tvoří knihy pro děti a mládež, 1/3 naučné a zbytek beletrie). Průměrná návštěvnost činila 65 lidí za výpůjční den, celkově bylo zaznamenáno 21 101 výpůjček. Za výpůjční den prošlo knihovnici rukama cca 300 kg knih.

Městská knihovna ve světle kronik – záznamy od r.1883 do r.1992 – sestavila I. Krňanská a M. Měšťánek v ŽÚ 6/1995. Uvádějí informace o počtu svazků fondu knihovny od r.1947 do 1992, počtech výpůjček a čtenářů, o jménech působících knihovníků a knihovnic.

Oslavy 50. výročí konce 2. světové války

U příležitosti 50. výročí konce 2. světové války proběhly v Úvalech za velkého zájmu občanů rozsáhlé oslavy, sportovní a kulturní akce.

5. května městští zastupitelé nejdříve položili květiny u pamětní desky na rohu ulic Alešovy a Vítězslava Nováka, poté se, doprovázeni občany, vydali k pamětní desce na zdi hřbitova a na hřbitov ke hrobům padlých, kde položili květiny. V podvečer se potom v tělocvičně základní školy sešlo asi 60 úvalských občanů. Setkání bylo zahájeno promítáním dokumentárního snímku, jenž natočil v květnu 1945 v Úvalech pan Svoboda. Přítomní pamětníci v přátelské atmosféře vzpomínali na průběh květnových událostí v Úvalech a upřesnili záznamy z tehdejší kroniky (viz ŽÚ 6/1995).

Oslavy proběhly však i po neoficiální stránce. 5. května od 14 hodin byl nejprve sehrán přátelský zápas v košíkové mezi žáky 8. tříd a kantory. Následujícího dne čekala zájemce od časného rána řada akcí. Pro děti už od sedmi hodin rybářské závody na Fabráku a od dopoledne skákací žirafa na náměstí Arnošta z Pardubic. Odpoledne procházka pohádkovým lesem pořádaná ZŠ Úvaly. Na hřišti TJ Sokol proběhlo několik přátelských utkání a zatancila taneční skupina Rytmus. Junák připravil pro děti ukázkou indiánského tee-pee a spoustu soutěží, kde si mohly vyzkoušet svou obratnost, zdatnost a chytrost. II. a III. Mateřská škola připravily v prostoru pod školou spoustu soutěží pro naše nejmenší. Pro všechny děti uspořádal MDDM v sokolovně diskotéku, na které se za vedení paní Aleny Sismilichové mohly naučit nové taneční prvky. Před budovou základní školy vystavoval Ing. Radko Manda se skupinou sběratelů americká vozidla značky Jeep. Celý den byl završen u táboráku na hřišti, kde se ještě dlouho do noci zpívalo.

Dne 7. května 1995 uspořádalo v odpoledních hodinách místní sdružení Občanské demokratické strany a místní organizace Křesťansko-demokratické unie – Československé strany lidové na místním hřbitově setkání občanů k uctění památky všech obětí 2. světové války.

V ŽÚ 4/1995 zazněla výzva pamětníkům květnových událostí roku 1945 v Úvalech a ve Škvorci - k účasti na vyprávění a shromažďování informací či artefaktů – byly uvedeny podrobné i jmenné návodné body k jednotlivým etapám a dnům, počínaje příchodem vyhnaných Čechů z pohraničí po Mnichov a jejich usazování v Úvalech; protektorát; májové dny od 4.5.1945 do 16.5.1945.

V ŽÚ 5/1995 je velmi podrobný přehled událostí, revolučních dnů, v Úvalech v roce 1945. Vypravují pamětníci – Josef Martinovský; Libuše Mandová; na smrt otce p. Šlajera vzpomíná Věra Kapková – Šlajerová; zážitky z Květnové revoluce – Jiří Vrána; výňatky z úvalské kroniky; 7 stran popisu událostí od 4.5. po ustavení rady MNV 12.6.1945, fotografie z průběhu dní, i prezident Beneš

s chotí mává z vlaku projíždějícího Úvaly (sken článku je uložen u signatury T – texty a v katalogu pro snazší vyhledávání v archivu městských kronik).

Setkání účastníků Květnového povstání po 50 letech ŽÚ 6/1995 – upřesnění údajů a osobních vzpomínek zapsala Lenka Mandová. Více jak desítka pamětníků (jména jsou v článku uvedena) se vyjádřila k průběhu kritických dnů.

Předseda Svazu bojovníků za svobodu M. Svítek v ŽÚ 5/1995 vzpomíná na boje o Duklu. Na besedě s občany a účastníky povstání se promítal film pana Svobody právě z květnových dnů a průjezdu vlaku s prezidentem Benešem přes Úvaly (poznámka: amatérský film je v přepise na DVD uložen v archivu městských kronik, Janurová 2019).

50. výročí oslaví i MDDM v sobotu 6.5.1995 akcemi pro děti i rodiče od 7,00 do večerních hodin.

Uctění památky 28. října – český skaut Úvaly položí květiny u památníku padlých – foto Legionáři na úvalském nádraží – výzva k popisu jmen legionářů, částečné určení v ŽÚ 10/1995.

Osobnosti

*Rozhovor s architektem profesorem **Miroslavem Masákem**, úvalským občanem, vedla Lenka Mandová – vztah k Úvalům - rodiště jeho i bydliště obou rodičů je stále v ul. 5. května, seznámení s Václavem Havlem (poradce prezidenta), spolupráce s městem, Sokol, současná práce (1995), plány do budoucna nemá (ŽÚ 4/1995).*

Výročí

90letý dlouholetý učitel měšťanské školy Bohumil Trnka

Článek pod zkr. – dram - podrobná vzpomínka v ŽÚ 3/1995 (foto z r.1939 s žáky). V ŽÚ 4/1995 - informace o návštěvě B. Trnky k oslavě jeho narozenin v Přebyslavi, Hymna úvalských škol, slova i notový záznam (hudba J.B.Foerster, slova J. Kožíšek) a sokolské vzpomínání.

Rozhovor s jubilantem – PhDr. Vladimírem Struskou,

(článek v ŽÚ 3/1995 L. Mandová), člověkem, který bojoval proti totalitnímu režimu a byl za to odsouzen k trestu smrti, posléze však „jen“ 12 let politickým vězněm. Po sametové revoluci v r.1989 se zapojil do politiky v řadách OF.

Vzpomínka na paní M. Raušovou (90 let)

učitelka, kmenová herečka souboru J.K.Tyl – článek od –dram- (Morávek) ŽÚ 8/1995.

Jan Burzanovský

zemřel v červenci – vzpomínka na činovníka a fotbalistu, hokejistu, SK Úvaly.

Páter Karel Šubrt – 25 let působení v Úvalech a 65. narozeniny – o něm.

Jan Třeštík – 100 let výročí – * 5.5.1895, o výrazné osobnosti píše pan Sedlmajer. Byl to ředitel a učitel ve Škvorci a jako výtvarník se podílel na vydání monografie Úvaly jindy a nyní. Řada občanů má doma jeho obraz. Jeden je i v majetku města (poznámka Janurová 2019).

Zachráníme sochu Arnošta z Pardubic?

Rozhovor s páterem Šubrtem o budoucnosti a přenesení sochy do centra města (ŽÚ 10/1995) – informace o reálné možnosti přemístění a zabránění další devastace sochy Arnošta z Pardubic. V ŽÚ 11/1995 **V. Baumanová informuje** o současné situaci. Bylo vytipováno 5 míst k umístění, studie již z roku 1992 – A – parčík u samoobsluhy před čp. 303 – horní část náměstí; B – před farou; C – před hotelem Sokol; D – v parku před základní školou; E- v areálu nové školy (nakonec socha stojí jinde). Na základě studie obdrželo město souhlas od Okresního úřadu Praha – východ v r.1993 a na konci roku 1994 od Ministerstva kultury také souhlas k přemístění sochy. Zastupitelstvo bude rozhodovat koncem roku o konečném umístění, největším problémem je však, jak získat finanční prostředky. Prvotní odhad na demontáž, transport, restauraci sochy, vybudování základního podstavce a minimální úpravu v okolí byl v r.1994 byl vykalkulován na částku 581 000,- Kč. Žádosti o dotaci byly opakovaně odmítány. Devastace sochy u trati pokračuje. Socha je vedena jako kulturní památka a je ohrožována pracemi na železnici. Požádaný Památkový ústav souhlas na dočasné přemístění sochy návrh města zamítl. Dále se zvažují možnosti získání finančních prostředků.

V ŽÚ 11/1995 v článku **Zachráníme sochu Arnošta z Pardubic?** vysvětluje redaktor Ing. Vl. Procházka důvody pro zachování mimořádné památky a naléhavosti jejího přemístění.

Školství

Základní škola

Obecné údaje dle stavu z roku 1995

Základní škola v Úvalech se nachází na náměstí Arnošta z Pardubic čp. 8. Jejím ředitelem je od 1. února 1990 pan František Smolík. Do školního roku 1995/96 se zde vyučovalo v osmi třídách (1. až 4. třída spadala do 1. stupně, 5. až 8. tvořila 2. stupeň), existovala zde rovněž 9. třída, kterou ovšem mohli žáci plnit

v rámci střední školy (změny viz 1996/7). Od školního roku 1993/94 je pro výuku používán systém osnov Obecná škola. Žáci, kteří v tomto roce byli ve 2. a vyšší třídě, se učí podle rozmělněných učebních osnov, orientovaných na postupný přechod k devítileté školní docházce.

Základní škola v Úvalech (dále ZŠ) je od roku 1992 právním subjektem, což znamená, že na ní přešla veškerá práva a též povinnosti podobné organizace. Zodpovídá tedy sama za plnění Zákoníku práce a zákonů týkajících se organizací. Například si sama vede účetnictví a mzdové účetnictví a je pouze na rozhodnutí ředitele, koho přijme.

Ke škole patří i školní jídelna, jež kromě stravování žáků obstarává též obědy pro zhruba 50 důchodců a zaměstnance cca osmi místních firem, čímž se jí daří vytvářet minimální zisk. Od 1. dubna 1995 platily děti 1. - 4. třídy za oběd ve školní jídelně 10 Kč, děti 5. – 9. třídy 11 Kč a důchodci 21 Kč.

Financování

ZŠ je financována ministerstvem školství prostřednictvím přerozdělovacího mechanismu Okresního školského úřadu (OŠÚ). Na pokyn Okresní školské rady jsou výrazněji podporovány školy s menším počtem žáků (např. vesnické jednotřídky by se z průměrného normativu neuživily), a to na úkor škol větších, k nimž patří i úvalská ZŠ. Konečná výše rozpočtu je pak ústně dohadována s ředitelkou OŠÚ, neboť při jejím stanovování je třeba brát v úvahu například počet služebně starších pedagogických sil, jež jsou ohodnoceny až o 30 % lépe než jejich začínající kolegové (v současnosti zhruba 9 000 Kč měsíčně před zdaněním), a tento počet je v Úvalech vysoký – na ZŠ vyučuje až sedm důchodců. Ředitel má možnost oceňovat kvality svých podřízených osobním ohodnocením (= pravidelnou finanční prémie). Výše rozpočtu je určena především počtem žáků – částka na jednoho žáka (tzv. normativ) činila ve školním roce 1994/5 cca 8 000 Kč, na dítě postižené (viz dále) cca o 20 % více. Tato částka se každoročně zvyšuje cca o 500 Kč. Z normativu musí škola pokrýt platy zaměstnanců, náklady na učebnice, pomůcky, pololetní kurz plavání pro děti 2. nebo 3. třídy a investice nepřesahující 20 000 Kč. V případě překročení výše této investiční částky může přijít ředitel školy o osobní ohodnocení a škola může dostat pokutu, proto ji toto pravidlo svazuje v jejích investičních aktivitách.

Druhým zdrojem financí je MÚ, jenž dostává pro ZŠ od Ministerstva financí příspěvek, opět ovlivněný počtem žáků, na teplo, světlo, vybavení školy, drobné opravy, nábytek, výmalbu apod. Poněkud paradoxním jevem ve financování školy je, že 1. ledna pravidelně obdrží peníze na povinný nákup učebnic pro příští školní rok. Nákup však nelze uskutečnit dopředu, a proto se učebnice nakupují až před začátkem školního roku, kdy už však jsou někdy až o 30-40 % dražší. Rozdíl bývá kryt po dohodě s rodiči z jejich příspěvku, což ovšem může

vyvolat ze strany rodičů soudní odezvu, protože učebnice jsou ze zákona plně hrazeny státem. V Úvalech k tomu dosud díky zdravému rozumu občanů nedošlo.

Příležitostným zdrojem financí jsou též sponzorské dary. ZŠ pravidelně oslovuje místní podnikatele a velká část z nich kladně zareaguje. Jejich příspěvky se pohybují od 500 až (výjimečně) do 25 000 Kč, v rozpočtu školy však tvoří velmi malou částku. V závislosti na množství financí spouští škola řadu aktivit – může otevírat různé kurzy, atp.

Za pronájem tělocvičny platila ZŠ do konce roku 1995 TJ Sokol 30 000 Kč ročně.

Žactvo

Díky vybavení školy a poměrně dobrému (ale ne zcela ideálnímu) pedagogickému obsazení vzrůstá každým rokem počet žáků navzdory sestupnému demografickému trendu o 20 až 30, neboť své děti posílají do úvalské školy rodiče i ze vzdálených obcí, jež spadají pod jiné základní školy. Děti dojíždějí mj. z Doubravčic, Vrátkova, Nových Jiren či Hradešína. Kvůli nárůstu žáků byl například přeměněn bývalý byt školníka na učebnu, další dvě učebny byly získány v nové sousedící budově Zvláštní školy. Z těchto důvodů bude pravděpodobně zlikvidována zřídka využívaná školní ordinace lékaře s dnes už muzeálním vybavením.

Ve školním roce 1994/5 navštěvovalo ZŠ 490 žáků, v následujícím roce 497 žáků. Škola má okolo 50 zaměstnanců, z toho přes 30 pedagogických sil. ZŠ se dlouhodobě potýká s nedostatkem učitelů, způsobeným takřka nulovou nezaměstnaností v Praze a okolí, situace je tedy odlišná od ostatních regionů republiky, kde je učitelů nadbytek. Průměrný počet žáků na třídu se pohybuje kolem 25.

Somatická kvalita dětí přicházejících do školy postupně od roku 1990 klesá. Zatímco před deseti lety byly například alergie neznámým a veskrze marginálním fenoménem, v současné době jsou až 25 % žáků alergici! Děti celkově méně sportují. V současné době přichází do školy stále narůstající množství dětí s poruchami smyslového vnímání. V r. 1996 bylo z 572 žáků 138 (!) v evidenci Pedagogicko-psychologické poradny, byli to tedy dyslektici, dyskalkulici, dysgrafici apod. Pro jejich plnou integraci a maximální vzdělávání je třeba speciálně vyškolených pedagogů, jichž se nedostává. Intenzivní zvláštní péči vyžaduje 32 dětí.

Se vznikem víceletých gymnázií začali ZŠ opouštět nejlepší žáci už po 5. respektive 7. třídě, což vede ke vzniku průměrných a podprůměrných třídních kolektivů. V těch chybí premianti, takže motivace ostatních dětí k vyšším výkonům značně klesá.

Úspěšnost dětí v přijímacích zkouškách na střední školy je poměrně vysoká, to je však způsobeno konkurencí mezi středními školami, která tlačí na přijímání i méně kvalitních žáků.

V posledních letech přibývá rafinovaných krádeží páchaných žactvem, vzrůstá jeho agresivita, což lze dle názoru pedagogů přičíst na vrub násilí zobrazovanému v médiích. Po Listopadu 1989 značně přibylo dětí s klíčem na krku, rodiče obecně projevují o děti menší zájem a existuje silná tendence přenechávat veškeré výchovné starosti škole. Tlak na celodenní odložení dětí ve škole je ze strany rodičů enormní, proto došlo k vícenásobnému rozšíření kapacity školní družiny. Mnohým dětem chybí láskyplný vztah ze strany rodičů a komunikace s nimi. Tyto děti potom trpí nevyřešenými vnitřními problémy, neboť nemají s kým je řešit. Mezi dětmi existuje šikana a různé formy vydírání, konkrétní rozsah a podobu je však téměř nemožné stanovit. S problémem drog se zatím učitelé na úvalské ZŠ nesetkali.

Vybavení, modernizace a computerizace

ZŠ prochází od roku 1990 permanentní modernizací a jako každá vzdělávací instituce se snaží se držet alespoň několik málo kroků za překotným vývojem techniky. Vzhledem k systému financování se to střídavě daří pouze díky neocenitelné individuální aktivitě některých jejích pracovníků. V roce 1990 se jí jako první na okrese Praha-východ podařilo získat kopírku a jako jedna z prvních tří škol na okrese pořídila počítač (tehdy s procesorem 286/16 MHz). V roce 1991 už bylo ve škole k dispozici 6 počítačů, a v souvislosti s nově nabytou právní subjektivitou na nich začalo být vedeno účetnictví a posléze i mzdové účetnictví. V roce 1995 už bylo ve škole 13 počítačů, z toho deset v počítačové učebně, zbývající pro zvládnání administrativy ředitele, hospodářky a jídelny. Jejich vybavení je v rámci technických a finančních možností vylepšováno (na procesory 386/33 MHz). Škola už též vlastní jeden počítač s procesorem Pentium a jednotkou CD-ROM. Na počítačích probíhá výuka českého jazyka, matematiky, zeměpisu, přírodopisu, a v neposlední řadě jazyků – angličtiny, němčiny a do r. 1995 i francouzštiny. Žáky výuka na počítačích baví a jsou tak motivováni k většímu studijnímu úsilí než klasickými metodami. Výuka je rovněž značně efektivní. Počítačem je rovněž řízena plynová kotelna zprovozněná při dokončení budovy Zvláštní školy. Počítačová síť existuje díky dobrovolné aktivitě paní učitelky ing. Blanky Morávkové. K dalšímu vybavení školy patří televizní rozvod po celé budově, čtyři pracovní se stabilně instalovanými televizory a videopřehrávači. Škola vlastní též videokameru, kterou využívá pro dokumentaci výkonů žáků a možnou reflexi jejich (ne)úspěchu rodiči na třídních schůzkách, k záznamu školních výletů, lyžařských zájezdů apod. ZŠ též nově disponuje moderně vybavenou laboratoří pro výuku fyziky a chemie.

Od roku 1992 funguje v budově školy prodejna papírnických pomůcek. Dále zde žáci mohou každý den dopoledne zakoupit pečivo a balené pití různého druhu.

Rekonstrukce budov

Poté, co se Ministerstvo financí zavázalo uhradit 50 % nákladů na obnovu školských zařízení s tím, že zbytek uhradí obce, rozhodl se odbor pro správu majetku města MÚ provést rekonstrukci budovy č. p. 7. V jejím rámci byly kompletně obnoveny podlahy, v přízemí budovy byla provedena nákladná protiradonová opatření a zdem v přízemí se dostalo speciální omítky proti vlhkosti. Vyklizení a komplexní přestavbou půdních prostor byly vybudovány tři bytové jednotky 2+1, jež byly pronajaty mladým mimoúvalským učitelům ZŠ. Celá akce přišla na 3,5 milionu Kč a byla provedena v roce 1995. Bylo též rozhodnuto rekonstruovat první školní budovu v Úvalech (více viz ŽÚ 11/1996).

Aktivity ZŠ

ZŠ připravuje své žáky na olympiády z českého jazyka, matematiky, přírodopisu a dějepisu a matematickou soutěž Pythagoriádu. Ve spolupráci se školou na Hradešíně pořádá celodenní sportovní turnaje. Žáci starších ročníků v rámci výuky pravidelně před Vánoci navštíví přilehlý kostel a jsou blíže obeznámeni se základními církevními reáliemi. Tyto aktivity jsou kvůli odporu ze strany rodičů vůči jakékoli spolupráci s církví minimální.

Mezi povinně volitelné předměty, jež ZŠ nabízí žákům 7.- 9. tříd, patří: informatika, sportovní výchova, ruční práce a šití, praktická práce na počítači, vedení domácnosti, základy ekonomiky a účetnictví, člověk a příroda, základy pěstitelství a kultura bydlení a odívání.

Družební výměny s francouzskými školami

V roce 1993 navázaly paní učitelky Tučková a Strnadová kontakty se dvěma základními školami v okolí Paříže, respektive Lyonu a následující došlo v rámci projektu sledování počasí ke vzájemné výměně dětí z úvalské ZŠ a dětí ze školy u Paříže. Ke druhé vzájemné výměně došlo v roce 1995. Děti byly jak v prvním, tak v druhém případě ve francouzských rodinách vřele přijaty. U Lyonu měly možnost si na vlastní kůži zažít denní režim svých francouzských protějšků, když prodávaly přímo na místním tržišti. Z přímého kontaktu s místní komunitou si odnesly silný zážitek z pozornosti, již tamní lidé věnovali svým starším a postiženým spoluobčanům. Vzhledem k existujícímu kontrastu mezi chováním populace vůči těmto skupinám u nás a ve Francii byly mnohé z dětí šokovány způsobem a měrou integrace postižených spoluobčanů a starších lidí do navštívené komunity. I Lyoňané se v českých rodinách cítili dobře, a všem se zamlouval připravený program, jenž zahrnoval třeba exkurzi do stáčírny pana Pálka či společné, Francouzům neznámé, opékání špekáčků u táboráku.

Vzhledem k nezájmu rodičů o výuku francouzštiny byla navzdory nespornému úspěchu obou výměn a přes snahy Francouzského institutu na ZŠ přerušena její výuka a obě jeho vyučující ZŠ opustily.

Zpracováno dle rozhovoru s ředitelem, p. Františkem Smolíkem, dne 7. ledna 1997.

Podobný článek s názvem Základní škola Úvaly, kde oslovuje ředitel školy František Smolík čtenáře měsíčníku život Úval a školu představuje, je stručným výtahem výše uvedené obsáhlé zprávy pro kronikáře. Nachází se v ŽÚ 7/1995.

Městský dům dětí a mládeže

(obecné údaje dle stavu z roku 1995)

Městský dům dětí a mládeže (MDDM) sídlí na adrese Vítězslava Nováka čp. 372. Jeho zřizovatelem je město Úvaly, byl zřízen v roce 1989 a od 1. dubna 1994 je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. V roce 1995 měl MDDM čtyři stálé (pedagogické) zaměstnance (ti vedou asi 75 % kroužků), devět placených externistů a jednoho neplaceného. Ředitelkou MDDM je od jeho založení paní Jana Pospíšilová.

Účelem MDDM je nabízet dětem a mládeži v současné době, kdy jsou vystaveny nebezpečí drogových závislostí, negativnímu vlivu násilí v médiích ap., únik do volného času stráveného seberealizací. Nabízí příslušníkům této věkové skupiny široké spektrum aktivit, aby mohli rozvíjet své vlohy v oblastech, jež zajímají právě je a pozvednout tak své sebevědomí.

Od Obecního úřadu (*míněn MěÚ*) dostává MDDM okolo 120 000 Kč ročně na provoz, jednorázové investice (plynofikace objektu v r. 1995) hradí OÚ (*MěÚ*) zvlášť. Činnost kroužků je financována z poplatků (400 Kč za půl roku v jazykových a hudebních kroužcích a 200 -250 Kč za půl roku v tanečních a ostatních kroužcích) a ze sponzorských darů. Počet dětí docházejících do jednotlivých kroužků se každoročně zvyšuje z počátečních cca sto padesáti na 478 ve školním r. 1994/5 (z toho 433 dětí do 15 let). Zájem o kroužky MDDM je takový, že sem rodiče vozí děti i ze vzdálených obcí mimo spádovou oblast. Kroužky MDDM organizují tři oddělení. Estetické oddělení (vede paní Eva Šimůnková) organizuje výtvarné, hudební (kytara, klavír, bicí, flétna), dramatické kroužky a kroužek šití. Oddělení společenských věd (vede paní Olga Procházková) organizuje výukové kroužky německého a anglického jazyka, informatiky, vaření, kroužek šachový a turistický kroužek (spolupracuje s místní organizací Ochránců přírody). Taneční oddělení (vede paní Alena Sismilichová) pořádá výuku stepu a řady moderních tanců ve 14 kroužcích.

MDDM pravidelně pořádá akce typu: diskotéky pro děti v prostorách MDDM, zájezdy pro děti (do cirkusu, na muzikály, výstavy, za památkami), každoroční letní tábory, v zimě každotýdenní lyžařské zájezdy pro širší veřejnost (do Bedřichova), zábavné soutěže pro děti (Kuličkíada, Drakiáda, Koloběžkíada ad.)

Kronikářský zápis retrospektivní 1995/2019

karnevaly, masopustní průvody (při akcích folklórního charakteru poskytuje odborné informace student Jan Bubák), každoroční maškarní průvod na "čarodějnice" (30. dubna), zábavné odpoledne na Den dětí, pravidelné přehlídky činnosti kroužků - Vánoční a Závěrečnou akademii (na závěr školního roku), kulturní akce pro důchodce a pro mateřské školy. Dále pořádá MDDM šachový turnaj, dopravní soutěž, výtvarnou soutěž, krajské kolo soutěže ze znalostí o životním prostředí a okresní recitační soutěž a okresní kolo recitační soutěže pro gymnázia Wolkerův Prostějov.

Od roku 1990 se podařilo navázat kontakty s významnými osobnostmi, které zasedají v porotě recitačních soutěží: šéfredaktor Českého rozhlasu (ČRo) 2, stanice Praha, Ladislav Pešek, PhDr. Libuše Hečková, působící jako odborná asistentka na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, hlasatelka ČRo Luďa Marešová a Dr. Jana Štěpánková z kulturního zařízení Ministerstva kultury ČR Artama.

S MDDM spolupracují tito výtvarníci: úvalský rodák pan Vladimír Vondráček (†1995), Vladimír Tvrdík, akademická sochařka Miloslava Kaňková a grafička Zuzana Indrová.

Taneční oddělení MDDM založilo vedle běžné výuky v tanečních kroužcích v roce 1990 taneční skupinu Rytmus (vede paní Alena Sismilichová).

Z počátečních čtrnácti děvčat jsou dnes skupiny Rytmus 1-4, v nichž tancuje dohromady přes 60 členů různých věkových kategorií (od dětí 1. třídy až po dospělé). Skupiny Rytmus jsou registrovány v Českomoravské taneční organizaci (ČSTO), účastní se ročně zhruba deseti scénických soutěží a soutěží v parketových předtančích a spolu se stepaři předtančují při místních společenských událostech. Kromě řady vítězství v lokálních soutěžích zaznamenal Rytmus tyto výrazné úspěchy: 3. a 4. místo na Mistrovství republiky jednotlivců v discodance v Brně v roce 1993; v letech 1994, 1995 a 1996 vítězství v Regionální taneční soutěži pro Prahu a střední Čechy; v roce 1994 nominace na přehlídku nejlepších scénických souborů; 9. místo na Mistrovství republiky v showdance v kategorii dospělí; 4. místo v parketové kompozici na Republikové soutěži dětských tanečních souborů; 9. a 11. místo na Mistrovství republiky 1996 v showdance v dětské kategorii. Stepaři – či spíše stepařky – (vede paní Eva Šimůnková) získali v roce 1995 3. (Andrea Květenská v kategorii D2 sólo) a 4. (Pavla Stránská) místo na Mistrovství republiky v Karlových Varech a 9. místo na Mistrovství Evropy v dětském tanci ve slovinské Lublani.

V MDDM pracovaly 42 kroužky s celkem 478 členy. MDDM uspořádal celkem 96 akcí, z toho 36 o víkendech, na kterých se zúčastnilo 6598 lidí. Proběhly čtyři letní tábory: s výtvarným zaměřením v Cholticích (u Pardubic), turistický v Horním Maršově, taneční v Rumburku a ve spolupráci s taneční skupinou Hes

soustředění na výuku diskotanců v Hubálově (u Jičína). Táborů se celkem zúčastnilo 84 dětí. Poplatky za jedno dítě se pohybovaly mezi 1000-2000 Kč. V tomto školním roce vedla v MDDM paní ing. Horová kurz country tanců pro dospělé.

Začátkem května 1995 řadu společenských akcí (typu procházky pohádkovým lesem, diskotéky, tanečních vystoupení apod.) při příležitosti 50. výročí ukončení 2. světové války.

21. června 1995 uspořádal MDDM 1. ročník COP sešlosti - country festival pod záštitou nejlepší české bluegrassové kapely Cop, na kterém zahrálo ještě dalších sedm amatérských kapel z okolí.

4. února 1995 zahájil MDDM tradici pořádání countrybálů. (Tehdy vystoupila kapela Vladimíra Hrubce.) Další countrybály, navštívené už obyvateli širokého okolí, se konaly 6. října a 24. listopadu.

16. prosince 1994 se konala poslední Vánoční akademie MDDM v Kulturním domě Marie Majerové. Ten byl totiž navrácen v rámci restitučního procesu původnímu majiteli, s nímž nebylo lze uzavřít rozumnou dohodu o dalším využívání prostoru. Na tuto akademii se přišlo podívat cca 500 lidí.

Mateřské školy

– 3. mateřská škola – o práci s dětmi článek ŽÚ 7/1995 píše ředitelka Jana Tůmová – (v 90. letech byly v Úvalech v provozu 2 mateřské školy – na Úvaláku – ul. Pražská čp. 525 a MŠ Kollárova čp. 1260 – více informací o MŠ v knize Úvaly v průběhu staletí a pozdějších kronikách, ke sloučení obou pod jediné vedení došlo v r.2013 - pozn. Janurová 2018) (Poznámka – v roce 2019 jsou 3 budovy mateřských škol – detašovaná pracoviště Mateřská škola Úvaly – příspěvková organizace - pod vedením ředitelky Bc. Jany Hájkové. MŠ - budova Kollárova čp. 1260, budova Pražská čp. 525, budova Bulharská čp.1900).

Stávka

4.9.1995 výbor základní organizace Českomoravského odborového svazu školství podporuje požadavky odborářů na zvýšení platových tarifů o 20% a v případě vyhlášení stávky se připojí DDM a MŠ – Dům dětí a mládeže bude uzavřen pro veřejnost celý den a III. MŠ přijme děti až o 2 hodiny později a nebude zajištěna strava. (ŽÚ 9/1995)(Poznámka: byla-li stávka nezjištěno, Janurová 2019)

Spolky

Rybáři

Místní organizace Českého rybářského svazu (ČRS), která byla založena roku 1960, je v současnosti právním subjektem se samostatným hospodařením – má

statut občanského sdružení. Organizačně spadá pod Územní svaz hlavního města Prahy (ÚSMP). Jejím předsedou je od roku 1994 pan Josef Doskočil a jednatelem pan Zbyněk Slavík. Je financována z členských příspěvků, naturálních příspěvků a prostřednictvím svazu z výnosů z povolenek. Organizace se stará o všechny úvalské rybníky kromě sportovního Mlýnského (zvaného Prokúpcák), jenž byl v roce 1993 navrácen do soukromých rukou (ing. Prokúpkovi). Revír je od Sluštic po státní silnici pstruhový (vyskytuje se zde pstruh potoční a je sem každoročně vysazován pstruh duhový) a za státní silnici mimopstruhový. Rybník Faberský (zvaný Fabrák) je sportovní, ostatní jsou chovné. Fabrák pronajímá místní organizace bezplatně územnímu svazu, chovné rybníky a rybářskou chatu (postavenou v letech 1971-3) organizaci pronajímá MěÚ za 1 Kč ročně.

Z historie: V prvních letech svého působení měla organizace cca 50 dospělých členů a 20 pionýrů. První významnou akcí byla stavba třecích rybníčků Pod Slovany. V letech 1971 – 1973 proběhla v akci Z (= zadarmo) rekonstrukce Lhotáku a stavba Horního rybníka a rybářské chaty. V roce 1975 byl vybudován Dolní rybník, jenž slouží jako výtažný rybník 1. řádu. V letech 1980 – 1984 byl vypuštěn Fabrák a probíhala jeho zdlouhavá rekonstrukce. V letech 1991 – 1992 byla dvakrát rekonstruována komora (tedy jeden ze třecích rybníčků), kterou 150 000 korunami financoval Český rybářský svaz a roku 1991 byl opraven jalový přepad u Horního rybníka.

Hlavní náplní činnosti organizace je výroba násad pro jiné revíry. V úvalských rybnících se připravují násady kapra KR a K1 až K3 a sumce velkého SU1 (*Pozn.: KR – kapr rychlený, K1 – K3 – kapr jedno až tříletý, SU1 – sumec jednoletý*).

Touto hospodářskou činností dosahuje MO ČRS Úvaly ročního obrátu 150 000 Kč. (Jako nezisková organizace získané prostředky reinvestuje.)

Prostředky získané z různých společenských akcí (plesy), které se pohybují kolem 50 000 Kč, jsou vydávány na práci s mládeží a akce pro důchodce.

Zmíněná práce s mládeží probíhá ve formě schůzek rybářského kroužku jednou za dva týdny, na kterých jsou mladí rybáři proškoleni a pomáhají s drobnou prací při údržbě revíru, přestože nemají brigádní povinnost. Dvakrát ročně se pořádá zájezd do atraktivního revíru a nejméně jednou ročně závody v lovu ryb udicí. Starší rybářský “potěr” (děti od 12 let) se účastní výlovů.

Z rybníka Lhotáku se každoročně vyloví 18 – 20 q, z Horního kolem 40 q kaprů a línů.

Svým seniorům (nad 70 let) poskytuje organizace 50% slevu z ceny povolenky (plná cena povolenky do mimopstruhových vod je 700 Kč pro celý svaz a 360 Kč pro územní svaz, což představuje zhruba oblast středních Čech, a do pstruhových 800 respektive 500 Kč) a pořádá pro ně každoroční posezení spojené se závody v lovu ryb udicí.

Členská schůze se koná dvakrát za rok. První koncem listopadu, kde se probírají výsledky hospodaření po skončené sezóně a druhá 26. prosince, kde se odevzdávají výkazy úlovků.

Největším problémem, s nímž se rybáři při údržbě revíru setkávají, je pravděpodobně neúčinnost represivních složek státní správy – pokud je v revíru chycen pytlák, k čemuž čas od času dojde, nedochází ani po jeho předání policii k jeho řádnému potrestání.

V roce 1995 měla MO ČRS 217 členů. Z toho bylo 8 žen, 40 důchodců, 15 dorostenců (15 – 18 let), a 30 dětí (8 – 15 let). Počet členů je již po mnoho let stabilizovaný.

Dne 4. února 1995 obnovili po více než pěti letech úvalští rybáři s úspěchem tradici rybářských plesů. Pomocí sponzorů a díky maximálnímu zájmu veřejnosti (vyprodaný sál sokolovny se 270 místy zdaleka nestačil) se na těchto plesech daří vytvářet mírný zisk.

Na konci roku 1995 proběhla kontrola všech nádrží v Úvalech. Vyšlo při ní najevo, že v nejhorším stavu je rybník Lhoták. Jelikož jeho celková oprava by si vyžádala asi 1,5 milionu Kč, což MěÚ nemůže ze svých prostředků financovat, proběhly zatím pouze dílčí opravy, které mají zabránit zhoršování stavu. Dle informací poskytnutých panem Zbyňkem Slavíkem 23. srpna 1997.

Valná hromada 29.3.1995 – zpráva v ŽÚ 5/1995.

Skauti

Začátkem května uspořádalo úvalské skautské středisko slavnostní pochod městem za účasti mnoha pamětníků. Při následném pietním aktu k uctění obětí 2. světové války na hřbitově promluvil starosta ing. Ivan Černý. Skauti při této příležitosti otevřeli v prostorách své klubovny posléze hojně navštěvovanou výstavu 75 let skautingu v Úvalech.

Rozhodnutím Městského zastupitelstva z 27. března 1995 obdrželo skautské středisko od obce 25 000 Kč na dostavbu chaty pro vlčata.

V ŽÚ 1/1995 Junák oznamuje, že uspořádal sbírku pro Pražskou organizaci vozíčkářů (za příspěvek perníček), přispěla i Církev československá husitská a ředitelka POV poděkovala.

Hasiči

Sbor dobrovolných hasičů má v současné době 16 členů, z toho je 6 osob schopno se účastnit zásahů. O práci ve sboru není mezi úvalskými občany přílišný zájem. Činnost sboru je kompletně financována MěÚ. Organizačně je sbor začleněn pod Okresní sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Jeho technické vybavení je přes svůj muzeální charakter plně provozuschopné: Tatra 138 (0. série z r. 1962); Škoda Trambus a stříkačky PPS 12, PS 8 a DS 16. Požární

zbrojnice (lidově zvaná “hasičárna”) se nachází v Klánovické ul., čp. 918. Velitelem sboru je pan Jaroslav Junek. Úvalští hasiči nelikvidují všechny požáry v katastru obce, neboť pokud občan zavolá linku 150, vyjedou na místo profesionálové z Říčan nebo Prahy.

Kromě hašení požárů patří k činnostem úvalských hasičů odčerpávání vody ze sklepů (soukromým osobám za úplatu), splachování znečištěné silnice, likvidace sršňů apod. K nejčastějším příčinám požárů v rodinných domcích patří vadná elektroinstalace či závady na elektrických spotřebičích nebo jiskra z komína, mimoto se vyjíždí k hořícím stohům, či k ohni, který přerostl přes hlavu majiteli pozemku při vypalování trávy (a to nejen na soukromých pozemcích, ale i např. na březích při železniční trati).

V roce 1995 zasahoval úvalský sbor hasičů celkem pětkrát. Například vyjeli umýt silnici po havárii automobilů na křižovatce hlavní silnice s Dobročovickou ulicí, kde při střetu osobního automobilu s nákladní Avii zahynul 1 člověk. Neuvěřitelná událost se jim stala 31. července, když vyjeli k požáru sklepa v kulturním domě, který vznikl pravděpodobně z nedbalosti kuřáka, který odhodil nedopalek do sklepního okénka, pod nímž byl nepořádek. Celý případ by možná ani nestál za zmínku, kdyby majitelka budovy bývalého kulturního domu, jak jí přikazuje zákon, vydala klíče, aby se hasiči k požáru mohli dostat. To ovšem neudělala okamžitě, přispěla tak ke zvětšení škod požárem napáchaných.

2.12. vyjeli hasiči ke vznícení sazí v komíně v Tyršově ulici, nabádají k pravidelnému čištění komínů. (ŽÚ 4/1996)

Házená

ŽÚ 4/1995 – zpráva o činnosti; ŽÚ 8/1995 – postup házenkářů do III. Ligy, foto, tabulka střelců.

SK Úvaly – oddíl kopané

Oddíl kopané letos kromě pravidelné sportovní činnosti nezahálel ani po mimosportovní stránce. Dne 21. ledna 1995 uspořádal po dlouhé době sportovní ples v sokolovně a 26. března tamtéž karneval sportovců při hudbě skupiny SMOK.

V ŽÚ 4/1995 podrobná tabulka výsledků, nejlepší střelci, zpráva.

V ŽÚ 8/1995 v článku Házená to dokázala, jde o cestu za bývalou slávou, postup do III. ligy je krůčkem k návratu. Tabulka hráčů a výsledků.

V ŽÚ 12/1995 je kromě výsledků I. ročníku turnaje Jirky Vrány v malé kopané i vzpomínka na SK HAVRAN Úvaly – staří pánové – kopaná. Bylo v tom roce sehráno 10 zápasů. Uvedena jména hráčů a informace o zdařilém posledním sportovním dni.

TJ Sokol Úvaly

V ŽÚ 12/1995 je uveden přehled termínů cvičení ženské a mužské složky a rodičů s dětmi.

Zpráva je i o oddílu volejbalu, který zahájil činnost v r.1992.

TJ Sokol rovněž vede kurzy tance, budou dvě prodloužené a mikulášská zábava, vedeny jsou mistrem Plamínkem.

Sportovně střelecký klub

Sportovně střelecký klub (SKK) Úvaly je občanským sdružením s právní subjektivitou. Zabývá se sportovní činností v následujících střeleckých disciplínách: střelbě z malorážních pistolí, VR revolveru na 25 m a malorážní pušky na 50 m. Úvalští střelci dále střílejí ze vzduchových zbraní na 10 m a na střelnici probíhá též zájmová střelba z velkorážních pistolí na maximální vzdálenost 25 m. Počet členů se stabilně pohybuje kolem 50. Předsedou SKK je pan Eduard Ťupa. (ŽÚ 4/1995)

Tenis

V ŽÚ 5/1995 – uveden článek o činnosti za rok 1994 a plán pro rok 1995, v ŽÚ 12/1995 shrnuje činnost za Tenisový club Jiří Zeman.

Leteckomodelářský klub

V ŽÚ 8/1995 Jan Kučera informuje o 25. školním roce, který byl opět úspěšný. Od roku 1989 skončily státní dotace a od té doby každý modelář staví za své peníze. Příspěvek od města v uplynulém roce obci vrátili v nákladech na údržbu hřiště a okolí.

Cyklistický klub

O vzniku nového klubu na základě dřívější činnosti a spolupráci s městy na 7 závodech píše p. Štork v ŽÚ 3/95, v ŽÚ 6/1995 informuje o seriálu závodů EKOR CUP, jehož součástí byl Úvaly – Šternberk. V ŽÚ 9/1995 informuje p. Štork o II. ročníku cyklistického třítapového závodu Malá cena Úval v srpnu. V ŽÚ 11/1995 jsou výsledky tradičního Šternberku (30.9.1995) s 23 startujícími a úspěchem Úval.

Ultramaraton

Rozhovor s úvalským Jiřím Dědinou o přípravě na mistrovství světa v běhu na 100 km a jiné maratonské závody. (ŽÚ 12/1995)

ČSOP – Český svaz ochránců přírody

Předseda spolku v Úvalech p. Aulický v ŽÚ 4/1995 vyzývá občany – Mysli na budoucnost – chraň přírodu! Připomíná Evropský rok ochrany přírody 1995. Výzva Rady Evropy a Národního organizačního výboru EROP 95 České republiky směřuje k orgánům státní správy, k vedení měst a obcí a všem nevládním organizacím včetně samotných občanů ke konkrétním akcím na zlepšení stavu přírody a obnovení přírodního charakteru krajiny na místech znečištěných, narušených stavební činností či jinak zdevastovaných. Uvádí návod, jak občané mohou výzvu naplnit. Město Úvaly plánovitě pokračuje v ekologickém přístupu k provozu. (viz ŽÚ 3/1995 Ozdravení ovzduší města)

Sdružení zdravotně postižených – dříve Svaz invalidů

V ŽÚ 4/1995 zkr. –Le- v článku Žijí mezi námi – kde jsou? Jedná se o více či méně zdravotně postižené občany, kterých bylo počátkem roku v místní základní organizace 192, s věkovým průměrem přesahujícím vysoko 65 let. 25.2. se sešlo 65 členů na hodnotícím shromáždění.

Církev

Církev římskokatolická

Římskokatolická farnost Úvaly sídlí na náměstí Arnošta z Pardubic čp. 45. Spadají pod ni místní farnosti ve Slušticích, Vyšehořovicích a Tuklatech. Organizačně je zařazena do vikariátu Jílové u Prahy. Administrátorem farního úřadu je od 2. srpna 1970 P. Karel Šubrt. Pro údaje o jeho předchůdcích, jakož i další podrobnosti lze sáhnout do ŽÚ 10/1996.

K farnosti náleží kostel Zvěstování Páně (událost, již je zasvěcen, je připomínána každoroční poutní slavností 25. března), v němž se koná pravidelná nedělní bohoslužba. Její návštěvnost nepřekračuje jedno procento obyvatel Úval, fluktuace tohoto počtu po listopadu 1989 nebyla výrazná. Hojně je navštěvována půlnoční mše svatá na Štědrý den, jejím četným mladým návštěvníkům však chybí k církevnímu životu hlubší vztah. V kostele se též příležitostně konají koncerty klasické hudby.

Běžný provoz kostela je financován z výnosů pravidelné kostelní sbírky, příležitostné akce pak z účelových sbírek. Opravy financuje kulturní odbor OÚ nebo na ně přispívá i MÚ nebo arcibiskupství, občas jsou využívány sponzorské dary. Úklid a výzdobu kostela obstarávají farníci zdarma. Zdarma zde též hraje na varhany paní Marta Hejsková.

Za značného zájmu veřejnosti uspořádala v minulých letech farnost za vedení paní ing. Vlasákové opakovaně sbírky oblečení pro občany bývalé Jugoslávie. Kvůli finančním problémům s financováním dopravy se tyto sbírky už nekonají.

V rámci ekumenických snah se v Úvalech konalo několik společných bohoslužeb slova (s ostatními místními církvemi - viz). Například 1. ledna 1993 proběhla prosebná společná bohoslužba za nově se vytvořivší Českou republiku.

V současnosti se už podobné bohoslužby nekonají. Díky probíhajícímu ekumenickému dialogu bylo zmírněno napětí mezi křesťanskými církvemi ohledně základních církevně-historických otázek.

Od roku 1992 probíhala pro dobrovolníky výuka náboženství, na nátlak rodičů a pro nezáměr byla přerušena. Na základní škole však díky nakloněnosti p. ředitele Smolíka probíhají osvětové akce typu promítání filmu o Panně Marii a o životě Ježíše Krista.

Za přispění kulturního odboru OÚ a arcibiskupství byla opravena fasáda dvou stran věže kostela Zvěstování Páně.

Na začátku a na konci školního roku se pro žáky základní školy v tomto kostele konala pobožnost. Školáci měli taktéž možnost navštívit adventní koledovou pobožnost.

Církev - Papež – Svatý otec v Praze – výzva arcibiskupa Vlka k sponzorování akce – 20.5.1995 na Strahově.

V ŽÚ 10/1995 jsme pozváni na vycházku k dubu za myslivnou (ve Škvorecké oboře) k obrázku Panny Marie, který je v těžkém dřevěném rámu, obnoveném páterem Šubrtem u truhláře p. Šochmanem, za pomoci mladíků, kteří jej zpět umístili. Obrázek je zmíněn v pamětihodnostech pana Rajnyše jako objekt, ke kterému se vztahují místní pověsti (sebevrah Bartoš) – viz záznam v této kronice.

Církev československá husitská

doplněno z ŽÚ 12/1994 - z důvodů, zachování vyrovnanosti v kronice, kdyby nebyla rovněž jmenována v rámci církví v Úvalech. Duchovní CČSH Jiří Kostecký píše příspěvek *Vánoční poselství – bohužel nepodává informaci a celoroční činnosti církve* – pozn. Janurová 2018.

V ŽÚ 9/1995 – Lidice 10. června 1942 a v ŽÚ 7/1995 v článku ***Desetiletí duchovní obnovy – 1995*** pojednává vikář církve čs. husitské ThMgr. Jiří Kostecký o Svatém Prokopu – ***Duchovní a tělesná kultura osobnosti*** a v článku ***Cyril a Metoděj – mistr Jan Hus*** informuje o červencových výročích. V ŽÚ 9/1995 vikář Kostecký v novém školním roce upozorňuje na úlohu křesťanských církví ve výchově a vzdělání.

V. Životní prostředí

Příroda

zajímavé stromy v Úvalech – jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*) v zahradě u Kameníků (*dříve p. Kaplan - pošta a starosta*) od roku 1906 v Havlíčkově ul. nad schody a na Vinici ve stráni dva platany javorolisté – článek ŽÚ 7/1995.

Obnova lipové aleje

V ulici Pražská – I. Reicheltová o etapách kácení a výsadby – ŽÚ 5/1995.

Opatření proti bakteriální spále růžovitých

Týká se stromů a rostlin - Nařízení OÚ Praha-východ 1/1995, úplné znění nařízení, hlášení, opatření, léčení, zjištění choroby, karanténní území. (ŽÚ 6/1995)

Vakcinace lišek proti vzteklině

Proběhla 22. a 23. dubna 1955 na okrese Praha – východ. Upozornění veřejnosti – nalezených návnad se nedotýkat.

Odchyt volně pobíhajících psů

V ŽÚ 6/1995 V. Baumanová upozorňuje na zvýšený pohyb psů bez známek a majitele po Úvalech a po konzultaci s příslušnými pracovišti oznamuje, že bude proveden koncem června odchyt. Po týdnu umístění v útulku naleznou zvířata nového majitele. Vyjmenovává povinnosti držitele psa.

Počasí

Rok 1995 byl velmi vydatný na srážky. Celkem spadlo 714,2 mm srážek. Nejvíce srážek, 105,7 mm, spadlo v květnu a nejméně, 10,7 mm v říjnu. Za den spadlo nejvíce 13. května – 45 mm. Nejvíce dní beze srážek jsme zaznamenali v červenci – 23, nejméně pak v únoru – 9. Nejhlubší sněhovou pokrývkou – 120 mm – jsme se mohli brouzdat 15. ledna dle údajů z ŽÚ 2/1996.

VI. Obyvatelstvo

Ze statistického souhrnu českého statistického úřadu *Obyvatelstvo pražského okolí* vydaného v listopadu 1995 vyplývá, že:

- Úvaly byly v letech 1869 – 1994 obcí s největším relativním přírůstkem obyvatel v okrese Praha-východ (467%),
- tento přírůstek byl zaznamenán hlavně v letech 1900 – 1930 (1292 respektive 4346 obyvatel); od roku 1930 je počet obyvatel takřka konstantní (nezměnil se celkově více než o 10%),

- hustota obyvatel Úval byla k 31. prosinci 1994 432 lidí na km²,
- Úvaly jsou od roku 1930 4. největší (měřeno počtem obyvatel) obcí v rámci nynějšího okresu Praha-východ, jen zvolna se na ně dotahuje Odolena Voda.
- *Počet obyvatel v Úvalech k 31.12.1995 je 4 682, přírůstek 15.*

VII. Různé

Starosta v USA

Starosta města, ing. Ivan Černý, absolvoval na přelomu srpna a září měsíční studijní cestu po Spojených státech amerických. Na třicetidenní pobyt ho spolu s primátory Ostravy a Českých Budějovic a starosty Teplic, Příbrami a Nového Města na Moravě pozvala Informační agentura Spojených států (USIA). Úvalský starosta byl vybrán díky své aktivní činnosti ve finanční komisi Svazu měst a obcí a v Municipální finanční společnosti (MUFIS), která zprostředkovává využívání amerických kapitálových zdrojů pro financování infrastruktury v českých městech a obcích ve formě úvěrů. Účelem starostova pobytu v USA bylo seznámit se s tamními systémy místní samosprávy, navštívil tedy města různé velikosti jako Washington, Springfield ve státě Illinois, Tulu v Oklahomě, Phoenix v Arizoně, San Diego v Kalifornii, New York a řadu menších obcí (více viz ŽÚ 10/1995).

Diskuse občanů

*V ŽÚ 10/1995 se v článku **K rozpočtu města na rok 1995** velmi obsáhle a kriticky vyjadřuje Jiří Křelina nejen k návrhu položky – odměna uvolněným zástupcům starostů, ke změně zástupce (p. Tourek v. V. Baumanová) odporující zákonu, ale dále kritizuje i bytové hospodářství města. Na kritiku okamžitě reaguje starosta I. Černý a zástupkyně V. Baumanová. Je jimi označena jako již hraničící s osobní pomluvou, byla však v ŽÚ uveřejněna, ovšem s okamžitou reakcí kritizovaných – **Odpověď panu Jiřímu Křelinovi a občanům na vysvětlenou.***

Šikana

*Pisatelka článku **Není-li žalobce, není ani soudce** A. Horáková v ŽÚ 7/1995 popisuje, jak probíhalo napadení chlapce, který byl u nich návštěvou. Nechce se distancovat od násilí a šikany mezi dětmi, ale jména dvou hochů, kteří napadli oběť, nejsou zveřejněna. Vše se bude řešit soudní cestou.*

Zajímavosti

Úvalské pamětihodnosti v ŽÚ 7/1995 - pan Sedlmajer (kronikář v minulých letech) uveřejnil výtah článku, který připravil pan Jaromír Rajnyš (*9.9.1897, + 23.5.1990) v 60. letech (kronikář nezjistil, zda byl uveřejněn, ovšem ani nevedl, kde se článek nacházel, když z něj udělal výpis) **o úvalských památkách – historie od 14.stol.**

Úvalské pamětihodnosti od pana Rajnyše – pokračování předchozího pojednání **v ŽÚ 9/1995** – památky: most přes Výmolu v Riegerově ul.; zájezdní hostinec U českého lva; kamenný most přes náhon v Riegerově ul. u mlýna čp.12; zajímavý portál se štukovou výzdobou JHS – Jesus Homini Slavator; zpráva pamětníka o smrti otce rodačky z čp.13 (omyl čp.18) Marie Majerové – řezníka Fr. Bartoše – vzal si život v lese v oddíle sedmadvacítka po nehodě povozu s koňmi v Žitné ul. v Praze. Z kopce vozka nezvládl jízdu, narazil do domu, koně si zlámali nohy, maso bylo rozházeno, zranění chodci i vozka, finanční pohroma; kostel, dříve kaple, oltář; socha Jana Nepomuckého (u domu čp.87 jiný podstavec, pak u kostela); socha Arnošta z Pardubic; viadukt 9 kanálů – protesty dělníků; **pokračování v ŽÚ č.10/1995** – pomník na nám. Arnošta z Pardubic padlým v 1. sv. válce z r.1924, další desky a pomníčky, hřbitov, škola jednotřídka, obecná, měšťanská; žulový kenotaf nad obcí Ždánice pro 3 okresy (Československý – v něm marně hledal jména úvalských obětí).

Napsali o nás v médiích

Přehled zpráv

Pobodal přítele své manželky	45
1.2.1995 Rudé Právo ~ str. 05 ~ Kronika dne (ajo)	
Šampionem pražské výstavy víno z Bzence – odborná degustace v Úvalech	46
6.4.1995 Rudé Právo ~ str. 06 ~ Zpravodajství z Čech Michal Hrbek	
Rozfofroval zboží za víc než 4 milióny a neplatil – škoda v Masokombinátu v Úvalech	47
14.4.1995 Rudé Právo ~ str. 06 ~ Kronika dne (ch)	
Miliónový podvodník dostal šest let – viz předchozí zpráva	47
22.4.1995 Rudé Právo ~ str. 06 ~ Zpravodajství z Čech (ch)	
Od zítřka se v Praze rozšíří integrovaný dopravní systém – časové jízdenky PID, pásma a Úvaly	48
30.5.1995 Rudé Právo ~ str. 12 ~ Zpravodajství z Čech Monika Kuncová	
Úvalská benzínka byla přepadena	48
28.7.1995 Rudé Právo ~ str. 06 ~ Kronika dne (ro)	

Kronikářský zápis retrospektivní 1995/2019

Oskar za mimořádný výkon – městské koupaliště za čistotu a levné a kvalitní služby	49
22.8.1995 Profit	Strana: 14 ~ str. ~
Některé pražské části ode dneška bez vody – i příměstské části	49
8.11.1995 Právo ~ str. 07 ~ Zpravodajství z Čech (hrb, ulk)	
Po střetu gangů první zatčení – arménský gang.....	49
28.11.1995 Lidové noviny ~ str. 05 ~ Z domova	
Dvě protitankové střely zasáhly vilu v Úvalech – vila Bělových a arménský ganag.....	50
22.12.1995 Právo ~ str. 02 ~ Zpravodajství (zaz)	
Vila v Úvalech u Prahy zasažena protitankovými střelami – viz předchozí	51
22.12.1995 Zemské noviny ~ str. 03 ~ Z domova	
Desetiletí chlapečci našli v Úvalech ostré ruční granáty – u vily Bělových	51
23.12.1995 Zemské noviny ~ str. 03 ~ Z domova (šn)	
Majitel ostřelovaného domu z Úval je stíhán kvůli držení zbraní - Běla	51
28.12.1995 Právo ~ str. 05 ~ Kronika dne	

*Plná znění mediálních zpráv jsou také volnou tištěnou i digitální přílohou
dodatečného kronikářského zápisu – Janurová 2019.*

Plné znění zpráv

Pobodal přítele své manželky

1.2.1995 Rudé Právo str. 05 Kronika dne
(ajo)

PRAHA - Z pokusu vraždy je obžalován technik Českých drah Richard Saidl (1939), který měl nožem pobodat přítele své manželky Lubomíra P. (1944). Krajský soud v Praze se případem začal zabývat na úterním jednání.

Žaloba Saidla viní z toho, že se 25. listopadu 1993 před jedenáctou hodinou večer v **Úvalech**, okres Praha-východ, s výkřikem "Konečně jsem tě dostal" vrhl s nožem na ulici právě přicházejícího Lubomíra P. Jedna rána nože s čepelí dlouhou 11 cm zasáhla muže do ruky, druhá pronikla hrudníkem do dutiny břišní. Vážné zranění sleziny a slinivky poškozený přežil jen díky rychlé lékařské pomoci. Po útoku se mu podařilo doběhnout na nádraží, kam si pro něj přijela

Kronikářský zápis retrospektivní 1995/2019

záchranka. Jak vyplynulo z obžaloby, Saidlova manželka se se svým bývalým spolužákem Lubomírem P. stýkala osm let. Docházel k nim do bytu a byl obžalovaným neustále vyhazován. V roce 1993 Saidl požádal o rozvod. Kritický den jel prý navštívit ženu proto, aby dojednali záležitosti k soudu, který měl jejich věc projednat následující den. Saidl včera uvedl, že se před domem zastavil u auta poškozeného. Lubomír P. na něj prý zakřičel: "Ty kurvo, co děláš u toho auta". Na to měl obžalovaný podle svých slov reagovat podobnou vulgárností a manželčin přítel na něj napřáhl láhev. "Měl jsem strach, tak jsem ho bodl proti ruce, pak jsem zavrával a ještě jednou máchl rukou s nožem," vypověděl obžalovaný, který, jak řekl, šel po činu k ženě a vše jí vylíčil. Jednání má zítra pokračovat.

Šampiónem pražské výstavy víno z Bzence

6.4.1995 Rudé Právo str. 06 Zpravodajství z Čech

Michal Hrbek

Šampiónem největší výstavy vín v hlavním městě, která proběhne tuto sobotu v Domě barikádníků v Praze 10, se při předchozí odborné degustaci stalo Rulandské bílé, ročník 1975, od vinaře Jana Bezchleba z Bzence. Mok získal 19,5 bodu z dvaceti možných..

Stejný počet bodů získal druhý v pořadí Cabernet Sauvignon, ročník 1992, ze šlechtitelské stanice Velké Pavlovice. Při odborné degustaci, která se uskutečnila minulý týden ve vinném restaurantu v **Úvalech** u Prahy, komise hodnotila více než 210 druhů vín z celé ČR. Zastoupená byla vína z moravských pěstitelských oblastí, ale i ze severních a středních Čech. Komisi vytvořily čtyři skupiny profesionálních degustátorů, celkem více než dvacet lidí. U vzorků vín se v dvacetibodové škále hodnotila barva, vůně, chuť a celkový dojem. Podle odborníků vína, která získají v hodnocení více než 18,5 bodu, jsou opravdu špičková. I přes velký počet členů komise však degustace trvala více než šest hodin a, jak se komise shodla, nedošlo při hodnocení k žádným velkým rozporům mezi jednotlivými skupinami. Sobotní výstava, kterou zorganizoval Slováký křůžok v Praze, je vinaři označována za unikátní. Podle nich se v Praze nikdy výstava takového formátu neuskutečnila. "Hlavním cílem výstavy je přiblížit obyvatelům Prahy kulturu vína a jeho pití," řekl RP Dušan Macháček ze Slovákého křůžku. Jak při degustaci připustili někteří vinaři, Pražáci jsou považováni za "absolutní neználky, co se vína týče". Proto někteří z pěstitelů vín na Moravě dovážejí do Prahy nekvalitní vína, která jsou v Praze pod označením Moravská sudová vína dobře prodejná i za cenu, která je na Moravě nemožná. To ostatně dokázaly i prověrky České obchodní inspekce v pražských vinárnách.

Vinaři také uvítali vládní návrh vinařského zákona, na jehož tvorbě se spolupodíleli. Jak RP řekl jeden z degustátorů, nový zákon umožní účast českým vinařům na mezinárodních soutěžích. To je do současné doby znemožněno odlišným zařazením do kategorií u vín z ČR a z ostatních států Evropy. Na sobotní výstavě bude návštěvníkům umožněno "okoštovat" všechny prezentované druhy vín, a to podle katalogu, který bude mít každý návštěvník k dispozici. V katalogu bude uveden název vína, ročník, oblast původu a především umístění při degustaci.

Rozfoval zboží za víc než 4 milióny a neplatil

14.4.1995 Rudé Právo str. 06 Kronika dne
(ch)

TÁBOR - Z trestného činu podvodu, jímž měl způsobit odběratelům škodu za 4 300 000 Kč, se od čtvrtka zodpovídá před senátem tábořské pobočky Krajského soudu Č. Budějovice 331letý Jiří K. z Tachova, který podniká v Praze. Jak uvedl ve své výpovědi, byl již několikrát soudně trestán, ale přesto se mu podařilo získat živnostenský list, který jej opravňoval k nákupu a prodeji. Od dubna do května 1994 odebral od Masokombinátu v **Úvalech** u Prahy údajně zboží za 1 800 000 korun a úspěšný byl zřejmě i v Masokombinátu v Plané nad Lužnicí, odkud mu do jeho prodejny v Praze dovezli prý výrobky za 1 600 000 Kč. Peněz se však nedočkali. Stejně tak akciová společnost ČEPRO, od níž obviněný měl získat v září 1994 pro svou pronajatou benzínovou stanici v Plánici u Klatov pohonné hmoty za 800 000 Kč. Obžalovaný odmítl soudu sdělit, kam maso, které získal, dál putovalo, a neposkytl ani informace o účetních dokladech. Soudní líčení bude pokračovat v úterý 18. 4. Obviněnému hrozí trest odnětí svobody od 5 do 12 let.

Miliónový podvodník dostal šest let

22.4.1995 Rudé Právo str. 06 Zpravodajství z Čech
(ch)

TÁBOR - Dvojnásobný podvod se nevyplatil 331letému Jiřímu K. z Tachova, který se v pátek zodpovídal před senátem tábořské pobočky Krajského soudu Č. Budějovice z toho, že v roce 1994 v dubnu a květnu odebral výrobky z Masokombinátu v **Úvalech** u Prahy a Plané nad Lužnicí za téměř 3,5 miliónu korun a nezaplatil je. Zboží pak dál rozprodal. Obdobně postupoval loni na podzim i u a. s. Čepro, jíž dluží 800 000 korun za benzín pro čerpací stanici v Plánici u Klatov, kterou si pronajal. Senát krajského soudu jej v pátek odsoudil za dva podvody k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 6 let do věznice s

ostrahou a nahrazení vzniklé škody. Rovněž mu uložil po odpykání trestu zákaz podnikání na 5 let.

Od zítřka se v Praze rozšíří integrovaný dopravní systém

30.5.1995 Rudé Právo str. 12 Zpravodajství z Čech

Monika Kuncová

Od 31. května dojde v Praze k rozšíření integrovaného dopravního systému, kdy budou moci cestující s předplatními časovými jízdenkami DP jezdit na tyto doklady do všech železničních zastávek na území hlavního města ve druhé třídě osobních a spěšných vlaků. Netýká se rychlíků, expresů a mezinárodních spojů. Novináře o tom informovali zástupci společnosti ROPID (Regionální organizátor pražské integrované dopravy). Podle nich se rozšíří i spojení do některých železničních stanic mimo Prahu, takže na zvláštní předplatní jízdenky pro vnější tarifní pásmo budou moci cestující jezdit i do Černošic, Mokropsů, Hovorčovic, Hostivic, Litovic, Jarova, Měšic u Prahy, Roztok u Prahy, Rudné u Prahy, Říčán, **Úval**, Vraného nad Vltavou, Zbuzan a Jenče. Tyto kupóny se sice liší od kupónů pro vnější tarifní pásmo v autobusech na linkách 355 do Únětic, 357 do Hostivic a od 1.7. na lince 352 do Ořechu, platí v nich však také. Na tato přechodná opatření naváže nový jednotný regionální tarifní systém s přestupným jízdným, který začne v Praze platit od 1.1. 1996. Jeho základem bude nepřestupná jízdenka na krátké vzdálenosti za 5 Kč a přestupná jízdenka omezená časem jízdy za 10 Kč. Zároveň se zvedne cena předplatného jízdného na 320 Kč za měsíční jízdenku, 860 Kč za čtvrtletní jízdenku a 2700 Kč za roční jízdenku. Ke změnám dojde i v systému úlev z jízdného. Od ledna budou jezdit zadarmo jen poslanci Sněmovny ČR, členové Ústavního soudu, děti do 6let, držitelé průkazů ZTP a ZTP-P s průvodci, občané starší 70 let s trvalým bydlištěm na území hlavního města, kočárky s dětmi a účastníci I, II. a III. odboje. Slevu 50 % u jednotlivého jízdného budou mít děti od 6 do 15let, studenti SS a VŠ a osoby důchodového věku do 70let s trvalým bydlištěm v Praze. Posledně jmenovaní budou mít poloviční slevu i na předplatní jízdenky.

Úvalská benzínka byla přepadena

28.7.1995 Rudé Právo str. 06 Kronika dne

(ro)

ÚVALY - Benzínovou čerpací stanicí v **Úvalech** přepadli ve středu půl hodiny před zavírací dobou tři ozbrojení maskovaní muži. Jejich lup činil dohromady asi 100 000 korun. RP o tom informoval komisař kriminální služby Okresního

Kronikářský zápis retrospektivní 1995/2019

ředitelství policie Praha-východ major Mgr. Ladislav Gecko Tři maskovaní muži s pistolemi odnesli dvě kasírtašky s tržbou a příruční trezor.

Oskar za mimořádný výkon

22.8.1995 Profit Strana: 14 str.

Koupališti Městského úřadu Úvaly

za poskytování levných a kvalitních služeb všem, kdo si v horkých letních dnech touží odpočinout a zaplavat si. V areálu je čisto, možnost občerstvení a dobrá pohoda.

Kontakt: Koupaliště **Úvaly** 250 82 **Úvaly** tel.: (02) 9977 24 73

Některé pražské části ode dneška bez vody

8.11.1995 Právo str. 07 Zpravodajství z Čech
(hrb, ulk)

PRAHA - Od středy do čtvrtka bude zcela přerušeno zásobování pitnou vodou v některých částech Prahy, zejména městské části Prahy 9. Voda nepoteče v **Úvalech**, Klánovicích, Újezdu nad Lesy, Kolodějích, Dolních Počernicích, Běchovicích I a II, na sídlištích Rohožník a Dvořižtská, v Pařezinách a části Jahodnice, v Kyjích, Hutích, Aloisově, Dubči, Dubečku a v Hodějovské. Podle sdělení vedoucího centrálního dispečinku pražských vodáren Jaroslava Kaňáka nepostihne tato výluka občany Štěrbohol a Horních Měcholup kromě podniku Stavoservis a štěrboholské cihelny. Výrazně snížený tlak zasáhne oblast Horních Počernic, Svěpravic, Xaverova, sídliště Černý Most I, II, a III a hotelový komplex Černý Most I, část sídliště Lehovec a Kardašovská. Důvodem výluky je podle pracovníků Pražských vodáren výměna šoupat a rekonstrukce a výstavba nového měření průtoku. Nouzové zásobování bude zajištěno v omezeném rozsahu prostřednictvím cisteren.

Po střetu gangů první zatčení

28.11.1995 Lidové noviny str. 05 Z domova
Dalibor Balšínek

Policie včera oznámila, že v sobotu při speciálních zásazích na několika místech v okolí Prahy zatkla tři Arménce. Podezírá je, že se účastnili přestřelky mezi

členy zločineckých gangů. Ačkoli policie místa zásahů tají, LN se včera dostaly na jedno z nich.

Speciální komando ministerstva vnitra zatklo minulou sobotu tři Arménce. Vyšetřovatel je obvinil z vraždy Rusa, zabitého při přestřelce gangů v Průhonicích 18. listopadu. Tento případ měl podle některých informací předznamenat válku gangů v Praze. Přestože policie místo zásahu určila pouze jako dům v okrese Praha-východ, LN se podařilo zjistit, že speciální jednotka ministerstva také zasáhla v **Úvalech** asi 15 kilometrů na východ od Prahy. "Když jsem v sedm ráno vyšel z domu, jen na mé zahradě stálo šest chlapů v kuklách a s kulovnicemi v ruce," řekl včera starší muž, proti jemuž sousedovi v sobotu zasáhlo několik desítek policistů. "Křikli: Zalez, nebo přijdeš k úrazu, tak jsem toho nakonec moc neviděl," dodal. Podle jeho svědectví policisté obsadili a uzavřeli několik ulic v **Úvalech**. Zásah v sousedově domě trval necelou hodinu. "Poslední policejní auto však odjelo až kolem osmé večer," uzavírá své vyprávění muž, jenž nechtěl zveřejnit své jméno, protože nechce mít se svým sousedem žádné problémy. Další očitý svědek, který celou akci policistů sledoval dalekohledem, nechtěl o zásahu mluvit. "Nechci, aby mi někdo vystřílel rodinu. Prý zavřeli pana J. B., který ovládá některé světské z Prahy, ale víc neřeknu," dodal a zavřel těžká dřevěná vrata. Policie včera oznámila, že kromě zásahu na východ od Prahy provedla také několik dalších "rychlých domovních prohlídek" v pražských bytech. Celkem zadržela osm lidí, vazbu však navrhla pouze u čtyř z nich. Kromě Arměnců, podzřelých ze zmíněné vraždy obvinila také jednoho občana ČR z nedovoleného ozbrojování. Policie odmítá sdělit další okolnosti případu a bližší údaje o zadržených, "protože celá záležitost je příliš citlivá". Uvedla pouze, že věk zatčených se pohybuje od 30 do 45 let. Podle Petra Dvořáka z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu vše nasvědčuje tomu, že přestřelka v Průhonicích souvisí s vraždami dalších dvou Rusů nalezených minulou středu na dálnici Praha - Brno. "Nejsme to však schopni dokázat," řekl. Dosavadní průběh vyšetřování ukazuje, že spíše než válkou gangů jsou vraždy výsledkem vzájemného vymáhání peněz, při němž se střetla arménská a rostovská mafie.

Foto autor | Foto Přemysl Fialka - LN

Foto popis | Domek v **Úvalech**, v němž se v sobotu ráno odehrál jeden ze zásahů speciální jednotky, při nichž bylo zadrženo celkem osm osob

Dvě protitankové střely zasáhly vilu v Úvalech

22.12.1995 Právo str. 02 Zpravodajství
(zaz)

PRAHA - Dvě protitankové střely zasáhly ve čtvrtek vilu v **Úvalech** u Prahy. Nikdo nepřišel o život. Uvedla co ve čtvrtečním zpravodajství TV Nova. Podle ní pachatel vypálil na okno domu dvě protitankové střely z protilehlého pozemku. Poté utíkal směrem do **Úval**. Jedna ze střel byla cvičná, druhé selhala rozbuška. Proto nedošlo k větším škodám. Jak dále uvedla TV Nova, jde o od platu za nedávnou přestřelku na parkovišti v Průhonicích, kdy proti sobě stály ruský a arménský gang, přičemž byl zastřelen příslušník ruské skupiny. Podle TV Nova rodina, jejíž vila byla ve čtvrtek zasažena, je prý na arménské straně, kterou také pomáhala vybavit zbraněmi. V této souvislosti proběhla ve vile domovní prohlídka, při které bylo nalezeno větší množství zbraní, konstatovala TV Nova.

Vila v Úvalech u Prahy zasažena protitankovými střelami

22.12.1995 Zemské noviny str. 03 Z domova

Praha - Neznámý pachatel včera vypálil dvě protitankové raketové střely na okno vily v **Úvalech** u Prahy. Při incidentu nebyl nikdo zraněn. Jedna ze střel byla totiž cvičná a u druhé selhala rozbuška. Uvedla to televize Nova. Útok přímo souvisí s nedávnou střelbou mezi ruským a arménským gangem na dálničním odpočívadle v Průhonicích, při níž byl jeden člověk z ruské skupiny zastřelen a tři těžce zraněni. Rodina Bělových, jimž úvalská vila patří, stála na arménské straně, kterou pomáhala vybavit zbraněmi, uvedla Nova.

Desetiletí chlapci našli v Úvalech ostré ruční granáty

23.12.1995 Zemské noviny str. 03 Z domova
(šn)

Praha - Čtvrteční ranní útok protitankových raketových střel v **Úvalech** u Prahy na dům ruské rodiny Bělových, který nezpůsobil žádné škody díky tomu, že střely nevybuchly, mohl však skončit tragicky pro tři desetileté chlapce. Jak potvrdil ZN novinám podplukovník Karel Malý ze středočeské vyšetřovačky, tři chlapci našli téhož dne v místech, kde došlo k odpálení střel, vojenský vak, ve kterém byly čtyři ruční granáty F-1. »S největší pravděpodobností pachatel po odpálení střel zazmatkoval a vak zanechal na místě. Naštěstí pro děti byly granáty zajištěné a chlapci je odevzdali v nejbližší podnikové vrátnici.

Majitel ostřelovaného domu z Úval je stíhán kvůli držení zbraní

28.12.1995 Právo str. 05 Kronika dne
(zl)

PRAHA - Majitel rodinného domu v **Úvalech** u Prahy, na který minulý týden dosud neznámý pachatel odpálil dvě protitankové střely, je v souvislosti s jinou trestní věcí stíhán za nedovolené ozbrojování. Právu to ve středu potvrdil pražský vyšetřovatel mjr. Ivan Smékal.

Neznámý útočník má s největší pravděpodobností něco společného s jedním z ruskojazyčných gangů, které se nedávno utkaly v Průhonicích u Prahy. Policie totiž při prohlídce vily našla zbraně, které byly použity při průhonické přestřelce, kde byl jeden muž zabit a několik dalších zraněno. Právu to řekl dobře informovaný policejní zdroj. Ani jedna z odpálených střel nevybuchla, neboť jedna neobsahovala nálož a druhá nebyla odjištěná. V blízkosti domu pak místní děti našly čtyři ruční granáty typu F1, které odevzdaly. Vyšetřovatel dosud neobdržel zprávu z expertizy střeliva. Právu to řekl vedoucí 1. odboru středočeského úřadu vyšetřování pplk. Karel Malý. Policie čin hodnotí jako pokus obecného ohrožení. "Tento trestný čin je z hlediska následků srovnatelný s vraždou," uvedl Malý. Kdyby totiž došlo k výbuchu střel, dům by byl pravděpodobně zcela zdemolován. V tomto případě je však majitel domu účastníkem řízení jako poškozený.

Dodatek

Mgr. Alena Janurová od roku 2016 pracuje na dohodu o provedení práce jako správce archivu městských kronik a katalogizuje veškeré dokumenty nalezené v archivu a dokumenty, které v současnosti do archivu přibývají jako přílohy kronik. Narodila se v r.1944 v Praze. Vystudovala Přírodovědeckou fakultu UK a doplnila si vzdělání v oboru Knihovnictví a informatika na filozofické fakultě UK v tříletém postgraduálním studiu. 10 roků pracovala v informačním oddělení v redakci Zemských novin, později sloučených s jinými deníky do vydavatelství Vltava Labe Press. Od roku 1997 bydlí v Úvalech. Současně zpracovává retrospektivně kroniky za období 1992 – 2003, které městu chybí, ale některé byly částečně zpracovány v konceptech od minulých kronikářů. Sleduje život ve městě a spolu s členy Letopisecké komise zaznamenává denní dění a fotograficky a faktograficky jej dokumentuje právě pro potřeby archivu městských kronik.

Poznámka: v návodech psaní městských kronik se doporučuje sjednocené psaní názvů Zastupitelstvo města a Rada města. V retrospektivním zápise v hlavních zprávách používám sjednoceného pojmenování, zachovávám však v přepisech ze Života Úval tehdy používané názvy a zkratky z důvodu, že není jasné, jestli se

tak oficiálně oba termíny Zastupitelstvo města a Rada města – Městské zastupitelstvo a Rada MZ – nepoužívaly. V tehdejších zápisech z Rady se zkratka Rada MZ a termín Městské zastupitelstvo používá. Podle zákona o obcích z roku 410/1992 Sb. jsou orgány obce/města obecní/městské zastupitelstvo a obecní/městská rada; od působnosti zákona o obcích 128/2000 Sb. jsou orgány obce/města – zastupitelstvo obce/města a rada obce/města. Tudíž zkratky se v letech psaní kronik liší, při retrospektivních zápisech budou sjednoceny do r. 2000 jako Městské zastupitelstvo = MZ, veřejné zasedání městského zastupitelstva = VZMZ; Městská rada = MR a zasedání městské rady = ZMR (Janurová 2019).

Zkratky

ČOV – čistírna odpadních vod

ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení

MěÚ – městský úřad

MÚ – městský úřad (zkratka používaná kronikářem sepisujícím koncept)

MF – Ministerstvo financí

MK – městská knihovna

MR – městská rada

MŽP ČR – Ministerstvo životního prostředí České republiky

OkÚ – Okresní úřad

RM – rada města – obě zkratky jsou v textu používány v ŽÚ

SPOZ – sbor pro občanské záležitosti

ÚP – územní plán

VaK – vodovody a kanalizace

VZMZ – veřejné zasedání městského zastupitelstva

ZMR – zasedání městské rady

ŽÚ – Život Úval